

Handläggare

Malin Wilhelmsson
Avdelningen för havsförvaltning
malin.wilhelmsson@havochvatten.se
Lena Tingström
Avdelningen för vattenresursförvaltning
lena.tingstrom@havochvatten.se

Datum 2024-05-21

Dnr 190-2022

Regeringen
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Uppdrag om att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i marina skyddade områden – lägesrapport om genomförandet av uppdragen

Redovisning av regeringsuppdrag N2020/02917 och N2021/01724 / N2022/00136 - lägesrapport

Havs- och vattenmyndigheten fick i februari 2021 i uppdrag av regeringen att i dialog med andra berörda EU-medlemsstater och i samråd med berörda intressenter utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i de marina skyddade områdena Hoburgs bank och Midsjöbankarna, Sydvästskaåns utsjövatten, Havet kring Ven, samt Nordvästra Skånes havs-område, med särskilt fokus på skydd av tumlare. Uppdraget var ett svar på myndighetens begäran den 2 december 2020 om att få regeringens uppdrag att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i marina skyddade områden i Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Uppdraget skulle redovisas till regeringen (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 28 maj 2021, och därefter en gång om året i form av en lägesrapport. Slutredovisning ska ske när de gemensamma rekommendationerna om bevarandeåtgärder för de angivna marina skyddade områdena är framtagna. Myndigheten redovisade uppdraget den 28 maj 2021, den 30 maj 2022 samt den 23 maj 2023, i form av en lägesrapport i enlighet med direktiven.

I januari 2022 fick myndigheten ett nytt uppdrag att utarbeta gemensamma rekommendationer i samråd med berörda EU-medlemsstater i ytterligare tolv marina skyddade områden vilka ingick i myndighetens begäran till regeringen. Havs- och vattenmyndigheten redovisade uppdraget den 30 maj 2022 samt den 23 maj 2023 och ska därefter en gång om året lämna en lägesrapport om genomförandet till regeringen (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet). Havs- och vattenmyndigheten ska slutredovisa uppdraget när de gemensamma rekommendationerna om bevarandeåtgärder för de angivna marina områdena är framtagna.

Myndigheten hänvisar till de tre tidigare lägesrapporterna från maj 2021¹, maj 2022² och maj 2023³.

Havs- och vattenmyndigheten överlämnar härmed redovisningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anna Ledin efter föredragning av utredarna Malin Wilhelmsson och Lena Tingström. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningscheferna Mats Svensson, Johan Kling och Niclas Törnell, enhetschefen Inger Dahlgren samt verksjuristen Märta Zetterberg medverkat.

Anna Ledin

Malin Wilhelmsson

Kopia till:

Klimat- och näringslivsdepartementet

Kustlänsstyrelserna

Jordbruksverket

Naturvårdsverket

¹ HaV:s dnr 635-2021

² HaV:s dnr 190-2022

³ HaV:s dnr 190-2022

Innehåll

1	Sammanfattning	4
1.1	Regeringsuppdrag med fokus på tumlare	5
1.2	Regeringsuppdrag – övriga marina skyddade områden	5
2	Uppdragen och dess beredning	6
2.1	Uppdragsbeskrivningar	6
2.2	Avgränsningar	8
2.3	Samråd	8
2.4	Ärendets beredning	8
3	Marina skyddade områden - åtgärder och lägesrapportering	10
3.1	Områden - fokus på att minimera bifångst av tumlare	12
3.1.1	Hoburgs bank och Midsjöbankarna (inklusive Norra Midsjöbanken) samt Sydvästskaånes utsjövatten - områden där delegerad förordning beslutats	12
3.1.2	Havet kring Ven	13
3.1.3	Nordvästra Skånes havsområde, inklusive Skånska Kattegatt	14
3.1.4	Beskrivning av området	14
3.2	Fyra marina skyddade områden i Östersjön	16
3.2.1	Finngrund - Västra, Norra och Östra banken	16
3.2.2	Svenska Högarna	17
3.2.3	Ottenby rev	18
3.2.4	Norra Midsjöbanken	19
3.3	Öresund och Kattegatt	21
3.3.1	Falsterbohalvöns havsområde	21
3.3.2	Foteviksområdet	22
3.3.3	Bunkeflo strandängar	23
3.3.4	Löddeåns mynning	24
3.3.5	Salvikens strandängar	25
3.3.6	Lundåkrabukten	26
3.3.7	Balgö	28
4.	Färdplan	29

1 Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har fått två regeringsuppdrag om att i dialog med andra berörda EU-medlemsstater och i samråd med berörda intressenter utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i marina skyddade områden för att efterleva skyldigheter som följer av EU:s miljölagstiftning. Dessa uppdrag följde på myndighetens begäran av december 2020 om att ta fram gemensamma rekommendationer om fiskereglering i samråd med andra berörda EU-medlemsstater i berörda marina skyddade områden i Bottniska viken, i Egentliga Östersjön och i Västerhavet.

I februari 2021 fick myndigheten ett regeringsuppdrag om att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i *Hoburgs bank och Midsjöbankarna, Sydvästskaånes utsjövatten, Havet kring Ven*, samt *Nordvästra Skånes havsområde*, med fokus på skydd av tumlare. Regeringen gav därefter i januari 2022, myndigheten i uppdrag att gå vidare med även övriga marina skyddade områden som omfattades av myndighetens begäran: *Finngrundet - Västra banken, Finngrundet - Norra banken, Finngrundet - Östra banken, Svenska Högarna, Ottenby rev, Falsterbohalvöns havsområde, Foteviksområdet, Bunkeflo strandängar, Löddeåns mynning, Salvikens strandängar, Lundåkrabukten samt Balgö*. Båda uppdragen ska slutredovisas när de gemensamma rekommendationerna om bevarandeåtgärder för de angivna marina skyddade områdena är framtagna. Myndigheten ska inkomma med en lägesrapport om genomförandet av uppdragen till regeringen årligen.

Myndigheten lämnade en första lägesrapport till regeringen den 28 maj 2021 för de fyra marina skyddade områden där fokus är skydd av tumlare. Denna lägesrapport är mer omfattande än de följande, och innehåller enligt uppdrag även en beskrivning av hur åtgärderna förväntas bidra till att nå bevarandemålen i områdena och konsekvenserna för svenskt fiske, samt en genomgång av de samråd som skett med intressenter. Även ett förslag till tidsplan för införandet av bevarandeåtgärder i de övriga marina skyddade områdena ingick i rapporteringen. Den 30 maj 2022 och den 23 maj 2023 lämnades en lägesrapport för samtliga områden om genomförandet av uppdragen till regeringen. Föreliggande lägesrapport gäller för samtliga marina skyddade områden som omfattas av uppdragen.

Myndigheten arbetar kontinuerligt med att reglera fiske i marina skyddade områden baserat på de behov som pekats ut av berörda länsstyrelser. Parallellt med pågående regeringsuppdrag har myndigheten därmed, i en nationell process, under 2021–2022, fattat beslut om fiskereglering i ett trettiotal marina skyddade områden där endast svenska fartyg har fiskemöjligheter. För vissa av de marina skyddade områden som omfattas av regeringens uppdrag innebär det att nationell fiskereglering redan finns på plats i de delar av områdena där endast svenskt fiske bedrivs. Nationell reglering har införts i delar av områdena Balgö, Nordvästra Skånes havsområde, Ottenby rev och Svenska Högarna under 2021–2022.

Myndigheten har, i enlighet med uppdragen, en pågående process för att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i samtliga berörda marina skyddade områden. Myndigheten har inhämtat vetenskapligt underlag och genomfört datacall för uppgifter om utländskt fiske i berörda områden. Utifrån detta har det tagits fram utkast till förslag, ett för berörda områden med *fokus på att skydda tumlare*, ett för Östersjön respektive ett för Öresund och Kattegatt. Förslagen omfattar fiske i berörda områden, relevant information om förslag till

åtgärder inbegripet skälen för dessa, vetenskapliga belägg som stöd samt förslag till kontroll- och övervakningsåtgärder.

1.1 Regeringsuppdrag med fokus på tumlare

För områdena **Hoburgs bank och Midsjöbankarna** samt **Sydvästkånes utsjövatten** finns sedan februari 2022 en delegerad förordning⁴ på plats om åtgärder för att minska oavsiktliga fångster av Östersjötumlaren, efter att EU-medlemsstater inom ramen för Baltfish lämnat en gemensam rekommendation till Europeiska kommissionen (kommissionen) om fiskereglering i dessa områden.

Sedan förra rapporteringen har myndigheten kommit framåt med att ta fram gemensamma rekommendationer i enlighet med regeringens uppdrag för övriga områden:

Havet kring Ven

Myndigheten har på basis av vetenskapligt underlag och förslag om obligatoriskt användande av ljudskrämmare vid fiske med nät för yrkes- och fritidsfiske i området, kommit överens om en gemensam rekommendation i enlighet med artikel 11 och 18 i förordning (EU) nr 1380/2013⁵ (grundförordningen) med berörd medlemsstat Danmark. Den gemensamma rekommendationen har lämnats till den regionala rådgivande nämnden för Östersjön (BSAC) för inhämtande av råd och BSAC har lämnat ett råd. Därefter har den gemensamma rekommendationen överlämnats till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet den 26 mars 2024 för vidare beredning i Regeringskansliet och i det regionala forumet för Östersjön (Baltfish) innan överlämnade kan ske till kommissionen för att den ska kunna anta de åtgärder som föreslås genom en delegerad akt.

Nordvästra Skånes havsområde

Sedan den förra rapporteringen har på nytt ett uppdaterat förslag till fiskereglering, underbyggt av ytterligare vetenskapligt underlag bland annat med hänsyn till försämrad status för Bälthavspopulationen av tumlare, utarbetats för Nordvästra Skånes havsområde. Som ett resultat har nu del av förslaget ersatts med ett förbud mot nätfiske i kombination med ett tillståndsförfarande. Berörda medlemsstater (Danmark och Tyskland) har godkänt förslaget. Ett utkast till gemensam rekommendation har skickats till den regionala rådgivande nämnden för Nordsjön (NSAC) för inhämtande av råd. Efter dialog med NSAC beräknar myndigheten att NSAC kan lämna ett råd under den första halvan av juni 2024. Därefter kan myndigheten överlämna en gemensam rekommendation till Regeringskansliet för vidare beredning.

Myndigheten beräknar därmed att regeringsuppdrag med fokus på skydd av tumlare kommer att kunna slutredovisas inom en snar framtid.

1.2 Regeringsuppdrag – övriga marina skyddade områden

Myndigheten har på basis av vetenskapligt underlag och förslag om förbud av fiske ("opåverkade områden") kommit överens om en gemensam rekommendation i enlighet med artikel 11 och 18 i

⁴ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/303 av den 15 december 2021 om ändring av förordning (EU) 2019/1241 vad gäller åtgärder för att minska oavsiktliga fångster av populationen av tumlare (*Phocoena phocoena*) i Egentliga Östersjön

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken

grundförordningen med berörda medlemsstater Danmark, Finland och Polen för följande områden:

Finngrundet (Västra banken, Norra banken, Östra banken),

Svenska Högarna,

Ottenby rev,

Norra Midsjöbanken.

Den gemensamma rekommendationen har lämnats till den regionala rådgivande nämnden för Östersjön (BSAC) för inhämtande av råd och BSAC har lämnat ett råd. Därefter har den gemensamma rekommendationen överlämnats till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet den 9 februari 2024 för vidare beredning i Regeringskansliet och i det regionala forumet för Östersjön (Baltfish) innan överlämnade kan ske till kommissionen för att den ska kunna anta de åtgärder som föreslås genom en delegerad akt. För dessa områden har Havs- och vattenmyndigheten därmed genomfört uppdraget att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder.

För områdena i Öresund (**Falsterbohalvöns havsområde, Foteviksområdet, Bunkeflo strandängar, Löddeåns mynning, Salvikens strandängar, Lundåkrabukten**) och i Kattegatt (**Balgö**) har ett förslag till fiskereglering baserat på vetenskapligt underlag och utkast till två gemensamma rekommendationer lämnats till berörd medlemsstat (Danmark). Process med att komma överens om en gemensam rekommendation och att därefter höra berörda regionala rådgivande nämnder beräknas kunna avslutas senast under hösten 2024. Myndigheten beräknar därmed att regeringsuppdraget då kommer att kunna slutredovisas.

Med beaktande av tidigare erfarenheter från arbete med fiskereglering i marina skyddade områden där samråd sker med andra medlemsstater är det dock svårt att bedöma tidsåtgång och arbetsinsats för de olika momenten, då flera oförutsedda faktorer kan komma att påverka dessa processer. Både den formella processen med godkännande av gemensamma rekommendationer kan dra ut på tiden på grund av bland annat politiska förändringar i olika medlemsstater, och samtidigt är det svårt att förutse tidsåtgång för samråd och behov av framtagande av nya vetenskapliga underlag.

2 Uppdraget och dess beredning

2.1 Uppdragsbeskrivningar

N2020/02917: Uppdrag att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i marina skyddade områden

Som svar på Havs- och vattenmyndighetens begäran den 2 december 2020 om att få regeringens uppdrag att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i marina skyddade områden i Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet⁶ fick myndigheten i februari 2021 ett regeringsuppdrag om att i dialog med andra berörda EU-medlemsstater och i samråd med berörda intressenter utarbeta gemensamma rekommendationer om

⁶ HaV:s dnr 3465-20

bevarandeåtgärder i följande fyra marina skyddade områden: Hoburgs bank och Midsjöbankarna, Sydvästkånes utsjövatten, Havet kring Ven, samt Nordvästra Skånes havsområde⁷ med fokus på skydd av tumlare.

Havs- och vattenmyndigheten skulle inkomma med en lägesrapport om genomförandet av uppdraget till regeringen senast den 28 maj 2021 och därefter en gång om året. Till den första lägesrapporten fanns ett antal krav knutna, bland annat skulle den innehålla ett utkast till gemensamma rekommendationer och den skulle särskilt redogöra för eventuella behov att anta åtgärder i dessa områden genom det brådskande förfarandet enligt artikel 11.4 i grundförordningen. Även beskrivningar över hur åtgärderna bidrar till att nå bevarandemålen i områdena samt konsekvenserna för svenskt fiske, andra intressenter och kustsamhällen samt vilka samråd som hållits med fiskerinäringen och övriga intressenter, vad som framkommit där och hur det har beaktats skulle ingå. I uppdraget ingick även att ta fram ett förslag till tidsplan för införande av bevarandeåtgärder som är nödvändiga för att nå bevarandemålen i de övriga marina skyddade områden där även andra medlemsstater har rätt att bedriva fiske och som ingick i myndighetens begäran (Finngrundet - Västra banken, Finngrundet - Norra banken, Finngrundet - Östra banken, Svenska Högarna, Ottenby rev, Falsterbohalvöns havsområde, Foteviksområdet, Bunkeflo strandängar, Löddeåns mynning, Salvikens strandängar, Lundåkrabukten samt Balgö).

Myndigheten lämnade en lägesrapport till regeringen i enlighet med direktiven den 28 maj 2021⁸ den 30 maj 2022⁹ och den 23 maj 2024¹⁰.

N2021/01724/N2022/00136: Uppdrag att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i marina skyddade områden

Regeringen gav den 20 januari 2022 myndigheten i uppdrag att gå vidare med även de övriga områdena för att utarbeta gemensamma rekommendationer i samråd med berörda EU-medlemsstater i syfte att nå bevarandemålen i dessa områden för efterlevande av de skyldigheter som följer av EU:s miljölagstiftning. De marina skyddade områden som omfattas är:

- Finngrundet - Västra banken,
- Finngrundet - Norra banken,
- Finngrundet - Östra banken,
- Svenska Högarna,
- Ottenby rev,
- Falsterbohalvöns havsområde,
- Foteviksområdet,
- Bunkeflo strandängar,
- Löddeåns mynning,
- Salvikens strandängar
- Lundåkrabukten
- Balgö

⁷ Regeringens dnr N2020/02917

⁸ HaV:s dnr 635-2021

⁹ HaV:s dnr 190-2022

¹⁰ HaV:s dnr 190-2022

Uppdragen omfattar de delar av berörda marina skyddade områden där andra EU-medlemsstater har möjlighet att fiska.

Havs- och vattenmyndigheten har skickat lägesrapportering för detta uppdraget i maj 2022 och maj 2023 och ska därefter en gång om året lämna en lägesrapport till regeringen. Havs- och vattenmyndigheten ska slutredovisa uppdraget när de gemensamma rekommendationerna om bevarandeåtgärder för de angivna marina områdena är framtagna.

2.2 Avgränsningar

Åtgärder för att skydda tumlare i marina skyddade områden har prioriterats först i tidsordning i dessa uppdrag. Tumlaren är en mobil art och rör sig över stora områden. För att säkerställa artens gynnsamma bevarandestatus generellt krävs att åtgärder vidtas även utanför marina skyddade områden. Detta generella skydd omfattas inte av detta uppdrag. Myndigheten har dock löpande fått uppdrag att analysera hur åtgärder mot bifångster av tumlare kan förbättras generellt¹¹.

Fiske är inte den enda påverkansfaktor som riskerar att försämra status för tumlare eller andra utpekade bevarandevärden. Bevarandevärdena kan vara känsliga även för andra verksamheter som till exempel buller, exploatering och miljögifter. Dessa frågor omhändertas inte i denna process.

Förutom processer inom artikel 11 och 18 i grundförordningen pågår parallella processer där Havs- och vattenmyndigheten reglerar fiske med stöd av nationell fiskerilagstiftning i marina skyddade områden. Myndigheten ser att nya behov av fiskeregleringar kan komma att lyftas av länsstyrelserna när ny kunskap tillkommer eller när ytterligare områden skyddas där andra medlemsstater har rätt att fiska. Det kan därmed föranleda ny begäran om uppdrag hos regeringen att utarbeta gemensamma rekommendationer om fiskeregleringar i marina skyddade områden.

2.3 Samråd

Myndigheten har i lägesrapport av maj 2021 redogjort för de samråd som hållits med fiskerinäringen och övriga intressenter och hur det har beaktats. Kortfattat kan nämnas att myndigheten har remitterat förslag till fiskereglering i marina skyddade områden i tre remisser havsområdesvis under 2020 (Bottniska viken) och i början av 2021 (Egentliga Östersjön respektive Västerhavet).

2.4 Ärendets beredning

I beslut den 19 oktober 2017 (M2017/02522/Nm) gav regeringen Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att bland annat identifiera ytterligare bevarandeåtgärder i syfte att nå bevarandemålen i samtliga marina skyddade områden till 2020 med fokus på fiske. Uppdraget hade sin bakgrund bland annat i att regeringen, vid FN:s havskonferens i juni 2017, lämnade ett frivilligt åtagande om bevarandeåtgärder avseende fiske i marina skyddade områden. Åtagandet innebär att

11 Bland annat genom regeringsuppdrag att analysera hur åtgärder mot bifångster av tumlare kan förbättras - N2021/00169.

Sverige avser att införa relevanta och ändamålsenliga bevarandeåtgärder vad avser fiske i syfte att nå bevarandemålen i samtliga marina skyddade områden senast år 2020.

Myndigheten konstaterade i sin återrapportering att uppdraget rymmer många olika aspekter som bland annat direkt berör fiskets verksamhet. Uppdraget ställde krav på omfattande samråd i många olika delar samt på inhämtande av vetenskapligt underlag på kort tid. För att effektivisera arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden i syfte att nå bevarandemålen föreslog myndigheten att arbetet skulle ske havsområdesvis, där samtliga marina skyddade områden med behov av fiskereglering i Bottniska viken, Egentliga Östersjön respektive Västerhavet remitteras och bereds samlat inom ramen för en så kallad plattform, både rörande åtgärder där myndigheten har nationell rådighet och rörande åtgärder där det krävs reglering inom den gemensamma fiskeripolitiken. Inom plattformen bedriver myndigheten ett kontinuerligt arbete med fiskereglering i marina skyddade områden baserat på de behov som pekats ut av berörda länsstyrelser. Länsstyrelserna förvaltar befintliga marina skyddade områden samt beslutar om och inrättar de marina skyddade områdena och ansvarar därmed för att ta fram bevarandemål och bevarandeplaner. Fiskeregleringar tas fram utifrån vetenskapliga underlag och remitteras till berörda aktörer. Havs- och vattenmyndigheten har löpande informerat berörda parter om arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden.

Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken ges medlemsstater ett bemyndigande att införa fiskereglering för att efterleva unionens miljölagstiftning. Om en medlemsstat ("den initiativtagande medlemsstaten") anser att åtgärder behöver antas för att fullgöra skyldigheterna enligt artikel 13.4 i havsmiljödirektivet, artikel 4 i fågeldirektivet eller artikel 6 i art- och habitatdirektivet och om sådana åtgärder kan påverka andra medlemsstaters fiskeintressen, ges kommissionen befogenhet att anta sådana åtgärder efter regionalt samarbete och överenskommelse mellan de berörda medlemsstaterna. Den initiativtagande medlemsstaten ska till kommissionen och de andra medlemsstater som har direkt förvaltningsintresse, tillhandahålla relevant information om de begärda åtgärderna, inbegripet skälen för dessa, vetenskapliga belägg som stöd och detaljer om hur de ska genomföras och verkställas i praktiken (inbegripet kontrollåtgärder bland annat). Den initiativtagande medlemsstaten och andra berörda medlemsstater får lägga fram en gemensam rekommendation inom sex månader från det att tillräcklig information tillhandahålls.

Havs- och vattenmyndigheten har tidigare begärt, och därefter fått regeringens uppdrag om att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i syfte att nå bevarandemålen i det marina skyddade området Bratten i Nordsjön samt i de marina skyddade områdena Fladen, Lilla Mittelgrund, Stora Mittelgrund och Röde bank samt Morups bank i Kattegatt. Myndigheten redovisade dessa uppdrag till regeringen i maj 2016 för Bratten och den 1 oktober 2020 för områdena i Kattegatt efter att överenskommelse nåtts med berörda medlemsstater¹².

För övriga marina skyddade områden där även utländska fiskefartyg har tillträde, var Havs- och vattenmyndighetens målsättning att initiera processer avseende fiskereglering med stöd av EU:s gemensamma fiskeripolitik innan utgången av 2020 genom en begäran om uppdrag hos regeringen. Denna begäran om att få regeringens uppdrag att utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i marina skyddade områden i Bottniska viken, i

¹² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/118 av den 5 september 2016 om fastställande av bevarandeåtgärder för fisket i syfte att skydda Nordsjöns marina miljö [EUR-Lex - 02017R0118-20230308 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/118/oj)

Egentliga Östersjön och i Västerhavet lämnades i december 2020. Baserat på denna begäran fick myndigheten i slutet av februari 2021 ett regeringsuppdrag om att i dialog med andra berörda EU-medlemsstater och i samråd med berörda intressenter utarbeta gemensamma rekommendationer om bevarandeåtgärder i fyra marina skyddade områden med fokus på tumlare. För övriga marina skyddade områden där även andra medlemsstater har rätt att bedriva fiske och där länsstyrelserna pekat på behov av att reglera fiske för att nå bevarandemålen fick myndigheten ett uppdrag i januari 2022. För båda uppdragen ska det årligen lämnas en lägesrapport fram till slutredovisning.

3 Marina skyddade områden - åtgärder och lägesrapportering

Havs- och vattenmyndigheten har enligt uppdrag lämnat en lägesrapport om genomförandet av uppdraget till regeringen 2021, 2022 och 2023 och ska därefter årligen rapportera fram till slutredovisning. Myndigheten hänvisar till tidigare rapportering och redogör nedan för utveckling sedan dess. En del av informationen från tidigare lägesrapporter finns med även här för att processen ska kunna följas.

Redan innan uppdrag inkom, har myndigheten genom dialog med länsstyrelser fått information om behov av fiskereglering i berörda områden. Länsstyrelserna är den myndigheten som ansvarar för förvaltningen av marina skyddade områden och att bevarandemålen uppfylls. Därefter har myndigheten gjort en bedömning av utformning av fiskereglering samt därtill kopplade övervaknings- och kontrollåtgärder och remitterat förslag samlat för områden där svenskt fiske har tillträde och för områden där även andra EU-medlemsstater har tillträde. Myndigheten har inhämtat vetenskapligt underlag och genomfört datacall för uppgifter om utländskt fiske i berörda områden. Utifrån detta har myndigheten tagit fram utkast till förslag;

- ett förslag som berör *områden där fokus varit att minimera bifångst av tumlare*,
- ett förslag för *Östersjön* respektive
- ett för *Öresund* och *Kattegatt*.

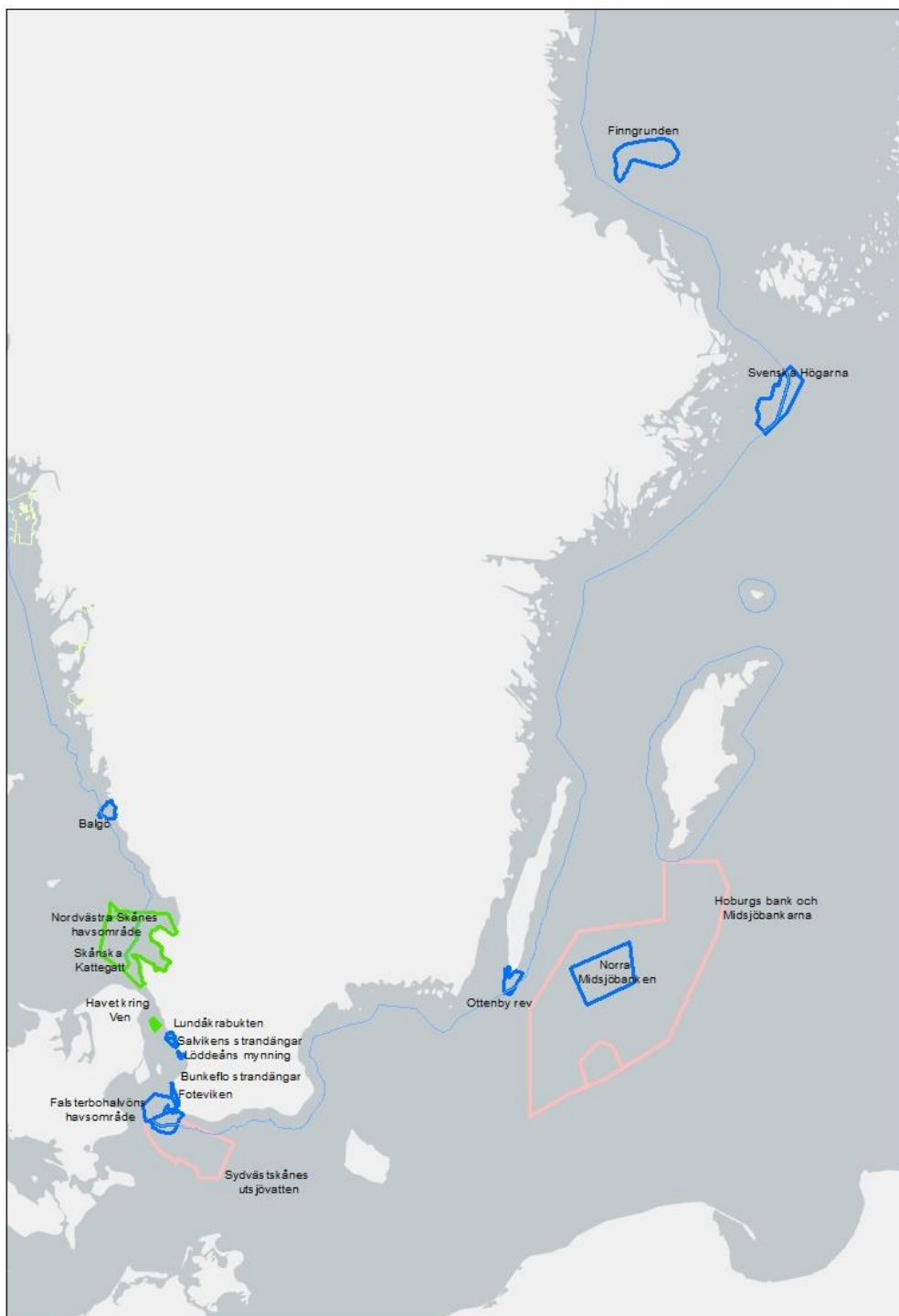
Förslagen omfattar fiske i berörda områden, relevant information om förslag till åtgärder inbegripet skälen för dessa, vetenskapliga belägg som stöd och förslag till övervaknings- och kontrollåtgärder. Detta innebär att myndigheten hade beredskap för att omgående efter att uppdrag inkommit kunna kalla medlemsstater och kommissionen till ett första möte kring berörda förslag.

Det underlag som tas fram i samband med utarbetande av gemensamma rekommendationer omfattar även information om bevarandevärden i områdena.

För samtliga områden krävs att den rådgivande nämnden för Östersjön (BSAC) och den rådgivande nämnden för Nordsjön (NSAC) konsulteras när överenskommelse om gemensamma rekommendationer finns. I pågående process med framtagande av gemensamma rekommendationer har myndigheten lämnat information till berörda rådgivande nämnder.

I områdesbeskrivningarna nedan presenteras den föreslagna fiskeregleringen. Om inget annat anges föreslås även fritidsfiske omfattas av regleringen.

För områdena föreslås en ändamålsenlig övervakning och kontroll för att säkerställa efterlevnaden av regleringarna. AIS (Automatic Identification System) som möjliggör realtidsövervakning av fiske i kombination med VMS (Vessel Monitoring System) har föreslagits som lämpligt kontrollverktyg för yrkesfiske i dessa områden.

Figur 1. Karta över samtliga marina skyddade områden som de båda regeringsuppdragen omfattar. Rosa områden – ursprung i regeringsuppdrag från 2021 med fokus på tumlare. Delegerad förordning är beslutad. Gröna områden – ursprung i regeringsuppdrag från 2021 med fokus på tumlare. För dessa områden är myndighetens process för Havet kring Ven avslutad och för Nordvästra Skånes havsområde beräknas myndighetens process vara avslutad kring mitten av juni 2024. Blå områden - ursprung i regeringsuppdrag från 2022. För blå områden i Öresund pågår process kring utarbetande av gemensam rekommendation, för övriga blå områden har myndigheten utarbetat gemensamma rekommendationer.

3.1 Områden - fokus på att minimera bifångst av tumlare

3.1.1 Hoburgs bank och Midsjöbankarna (inklusive Norra Midsjöbanken) samt Sydvästskaånes utsjövatten - områden där delegerad förordning beslutats

I redovisning till regeringen påpekade myndigheten, med beaktande av situationen för den akut hotade Östersjöpopulationen av tumlare i områdena Hoburgs bank och Midsjöbankarna samt Sydvästskaånes utsjövatten och med hänsyn till tidskrävande processer för att nå fram till fiskereglering genom artikel 11 och 18 i grundförordningen, att regeringen borde överväga att begära att kommissionen vidtar brådskande åtgärder enligt artikel 11.4 i grundförordningen för områdena Hoburgs bank och Midsjöbankarna samt Sydvästskaånes utsjövatten under tiden som andra processer med samma syfte i Baltfish pågår vilka kan resultera i en mer långsiktig reglering.

På grundval av Ices utlåtande av maj 2020 om att minska risken för bifångster av Östersjötumslaren lämnade Baltfish i december 2020 in en gemensam rekommendation under förordning (EU) 2019/1241¹³ (tekniska förordningen), med förslag till mildrande åtgärder för att minska oavsiktliga fångster av tumlare i Egentliga Östersjön. I denna ingick förslag till fiskereglering i området Hoburgs bank och Midsjöbankarna. I september 2021 lämnade Baltfish, i linje med samma Ices-utlåtande, in en ny gemensam rekommendation med ytterligare mildrande åtgärder för det marina skyddade området Sydvästskaånes utsjövatten.

Efter granskning av STECF¹⁴ och efter att Baltfish hört den regionala rådgivande nämnden för Östersjön antog kommissionen en delegerad förordning¹⁵ om åtgärder för att minska oavsiktliga fångster av Östersjötumslaren den 15 december 2021. Åtgärderna omfattar:

- stängning av Norra Midsjöbanken, för allt fiske utom för fiske med tina, fälla och långrev,
- stängning av Hoburgs bank och Midsjöbankarna (inklusive Södra Midsjöbanken) för fiske med passiva nätredskap,
- fredningstid (1 november–30 april) för fiske med passiva nätredskap i Natura 2000-området Sydvästskaånes utsjövatten, och en obligatorisk säsongsbunden användning av ljudskrämmare (perioden 1 maj–31 oktober) för fiske med passiva nätredskap.

Åtgärderna trädde i kraft den 23 februari 2022, med undantag för regler kring ljudskrämmare som trädde i kraft den 1 juni 2022 för att ge yrkesfiskare tillräckligt med tid för att utrusta sina fartyg med ljudskrämmare.

Norra Midsjöbanken, inom Hoburgs bank och Midsjöbankarna, är ett av de områden som föreslagits av myndigheten som ett så kallat opåverkat område¹⁶, där förslaget är att Norra Midsjöbanken ska vara ett fiskefritt område. Ices har lämnat rådgivning bland annat för detta område, främst utifrån tumlarens behov och bedömer att området bör vara stängt, men att fiske med burar och handredskap kan tillåtas då dessa inte bedömts hota tumslaren. Myndigheten ser

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder

¹⁴ Vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen

¹⁵ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/303 av den 15 december 2021 om ändring av förordning (EU) 2019/1241 vad gäller åtgärder för att minska oavsiktliga fångster av populationen av tumlare (*Phocoena phocoena*) i Egentliga Östersjön

¹⁶ Havs- och vattenmyndighetens redovisning av regeringsuppdrag om marina skyddade områden utan lokal mänsklig påverkan dnr. 1-18

dock att ytterligare bevarandeåtgärder är nödvändiga jämfört med de regleringar som införts med stöd av tekniska förordningen som främst tog hänsyn till tumlarens behov av bevarandeåtgärder.

Myndigheten bedömer att åtgärderna är i linje med det som föreslagits av Havs- och vattenmyndigheten inom ramen för artikel 11 och 18 i grundförordningen för att skydda tumlaren baserat på berörda länsstyrelserns inspel. Myndigheten konstaterar dock att det ännu inte finns åtgärder på plats som omfattar övervakning och kontroll, men att arbete kring en gemensam rekommendation i Baltfish om sådana åtgärder diskuteras. Myndigheten ser också att ytterligare bevarandeåtgärder krävs för området Norra Midsjöbanken för att säkerställa att området kan bidra till målet om att strikt skydda havsmiljöer.

Sedan förra rapporteringen

Myndigheten har på basis av vetenskapligt underlag och förslag om förbud av fiske ("opåverkade områden") kommit överens om en gemensam rekommendation i enlighet med artikel 11 och 18 i grundförordningen med berörda medlemsstater Danmark, Finland och Polen för Norra Midsjöbanken. Den gemensamma rekommendationen har skickats till Regeringskansliet för vidare beredning. För dessa områden har Havs- och vattenmyndigheten därmed genomfört uppdraget att utarbeta en gemensam rekommendation om bevarandeåtgärder.

3.1.2 Havet kring Ven

Beskrivning av området

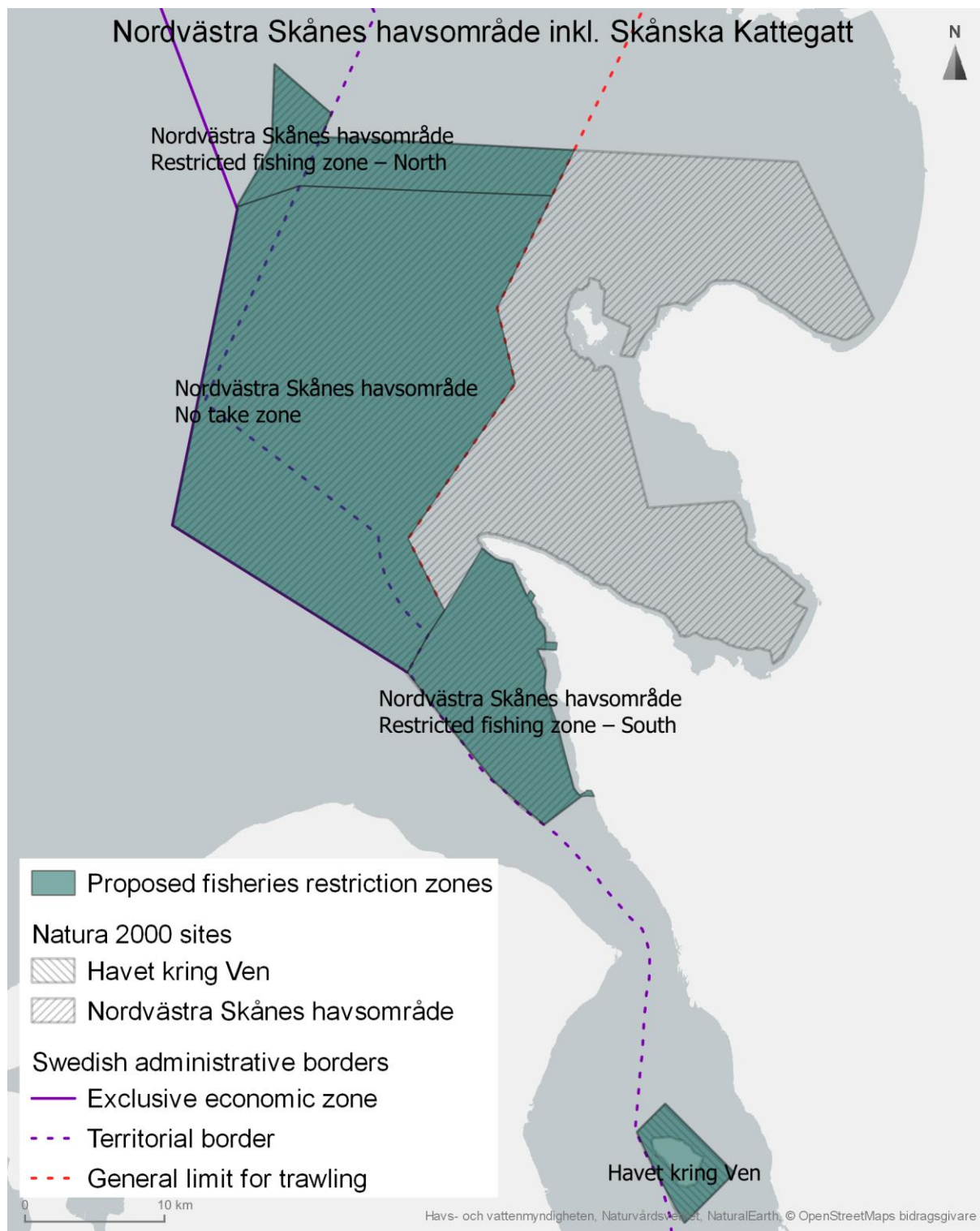
Havet kring Ven är ett 2110 hektar stort område mitt i Öresund och som helt omsluter ön Ven. Området, som är ett Natura 2000-område, utgörs i sin helhet av ett marint område med ålgräsängar och tumlare. Området är också ett lekområde för fisk och skaldjur. Området är utpekade för bevarandevärden såsom sandbankar (1110) och rev (1170). Tumlare i detta område tillhör inte den akut hotade Östersjöpopulation, istället hyser områdena Bälthavspopulationen.

Föreslagen reglering

Förslag om obligatoriskt användande av ljudskrämmare vid fiske med nät för yrkes- och fritidsfiske i området. I Öresund finns redan ett förbud mot trålning (hänsyn till sjötrafiken i området).

Sedan förra rapporteringen

Myndigheten har på basis av vetenskapligt underlag kommit överens om en gemensam rekommendation i enlighet med artikel 11 och 18 i grundförordningen med berörd medlemsstat Danmark för Havet kring Ven. Den gemensamma rekommendationen har skickats till Regeringskansliet för vidare beredning. För detta område har Havs- och vattenmyndigheten därmed genomfört uppdraget att utarbeta en gemensam rekommendation om bevarandeåtgärder.

Figur 2. Kartan beskriver områdena Nordvästra Skånes havsområde och Havet kring Ven.

3.1.3 Nordvästra Skånes havsområde, inklusive Skånska Kattegatt

3.1.4 Beskrivning av området

Nordvästra Skånes havsområde är 134 241 hektar stort och sträcker sig från kusten ut till ekonomisk zon. Djupintervallet varierar från ca 3 m till 46 m med ett dominerande djupintervall

mellan 20–30 m. Havsbotten domineras av mjukbottnar, men det förekommer även inslag av hårbottnar. Nordvästra Skånes havsområde utgör ett övervintringsområde för sjöfågel och är ett viktigt område för tumlare, i synnerhet det varmare halvåret då förekomst av tumlare är särskilt hög. Mor och kalv observeras vanligen och även grupper med tumlare. Nordvästra Skånes havsområde är en del i ett av de viktigaste områdena för Bälthavspopulationen av tumlare och nyttjas under hela året. Förekomsten av könsmogna honor antyder att området är viktigt för tumlarens reproduktion. Det huvudsakliga målet för bevarandet i det större Nordvästra Skånes havsområde är att skyddet och nätverket av Natura 2000-områden ska bidra till gynnsam bevarandestatus för tumlare. Bottenfaunan är divers, med bl.a. koralldjur. Havsområdet utgör dessutom ett viktigt lekområde för torsk i Kattegatt. Knubbsäl är vanligt förekommande men även gråsäl förekommer i området. Skånska Kattegatt är ett naturreservat på 58 596 hektar och ingår i Natura 2000-området Nordvästra Skånes havsområde, i utsjön. Området överlappar med befintliga fiskeregleringar som införts främst för att skydda torskens lekområde. Bevarandemålet för sjöfåglar inom Natura 2000-områden, utpekade enligt fågeldirektivet, avser på motsvarande sätt att dessa ska kunna nyttja områdena ostört, särskilt som födo- och övervintringsområden. Vidare anges för Skånska Kattegatt att målsättningen är att bevara Kattegattorskens lek, och bevarandet av torsk med avseende på genetisk mångfald, och balans i ekosystemet bl.a. genom stora rovfiskars reglerande verkan och som en viktig närings- och födoresurs för människor. Som mål anges också Skånska Kattegatts betydelse som larvspridningsområde till stora delar av Kattegatt och Skagerrak. Skånska Kattegatt är också föreslaget som ett opåverkat område i ett redovisat regeringsuppdrag från Havs- och vattenmyndigheten, 2018.

Föreslagen reglering

För den norra delen föreslås förbud mot att bedriva fiskeverksamhet med mobila bottenkontaktsredskap under hela året, och förbud under perioden den 15 november till den 15 mars att fiska med nät, ryssjor och långrev samt krav på obligatorisk användning av ljudskrämmare (pingers) under perioden 16 mars till den 14 november för passiva nätredskap.

För de centrala delarna av området föreslås att fiske förbjuds. Området överlappar med befintliga fiskeregleringar som införts främst för att skydda torskens lekområde.

För den södra delen föreslås förbud mot att bedriva fiskeverksamhet med mobila bottenkontaktsredskap hela året i området. Förbud mot att fiska med nät, ryssjor och långrev under hela året. Länsstyrelsen i Skåne kommer att ha möjlighet att tillåta sådant yrkesfiske om det kan bedrivas så att det är förenligt med syftet med det marina skyddade området. Tillstånden kan förenas med villkor som till exempel kamera ombord. Nationell fiskereglering har vunnit laga kraft i den del av området där endast svenska fiskefartyg har möjlighet att bedriva fiske (se figur 12).

Fritidsfisket omfattas av berörd reglering. Det är dock tillåtet i den norra och den södra delen att fritidsfiska med sex ryssjor försedda med två cirkulära flyktöppningar med en minsta diameter om 75 millimeter placerade på vardera sidan av struten i varje fiskhus.

Sedan förra rapporteringen

Myndigheten har på basis av ett uppdaterat förslag till fiskereglering, underbyggt av ytterligare vetenskapligt underlag, kommit överens med berörda medlemsstater (Danmark och Tyskland) om ett utkast till gemensam rekommendation. Denna har skickats till den regionala rådgivande

nämnden för Nordsjön (NSAC) för inhämtande av råd som beräknas till den första halvan av juni 2024. Därefter kan myndigheten överlämna en gemensam rekommendation till Regeringskansliet för vidare beredning.

3.2 Fyra marina skyddade områden i Östersjön

Sedan förra rapporteringen

Den gemensamma rekommendationen för berörda områden har lämnats till den regionala rådgivande nämnden för Östersjön (BSAC) för inhämtande av råd och BSAC har lämnat ett råd. Därefter har den gemensamma rekommendationen överlämnats till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet den 9 februari 2024 för vidare beredning i Regeringskansliet och i det regionala forumet för Östersjön (Baltfish) innan överlämnade kan ske till kommissionen för att den ska kunna anta de åtgärder som föreslås genom en delegerad akt.

I Havs- och vattenmyndighetens handlingsplan för marint områdesskydd föreslogs att minst ett marint skyddat område per havsområde skulle få ett förstärkt skydd som ett så kallat opåverkat område. Denna typ av skyddade områden är i linje med den antagna EU:s strategi för biologisk mångfald, där man har satt upp mål om 10 procent strikt skydd.

Nedan följer beskrivningar av områdena och dess föreslagna regleringar med fokus på opåverkade områden.

3.2.1 Finngrunden – Västra, Norra och Östra banken

Beskrivning av området

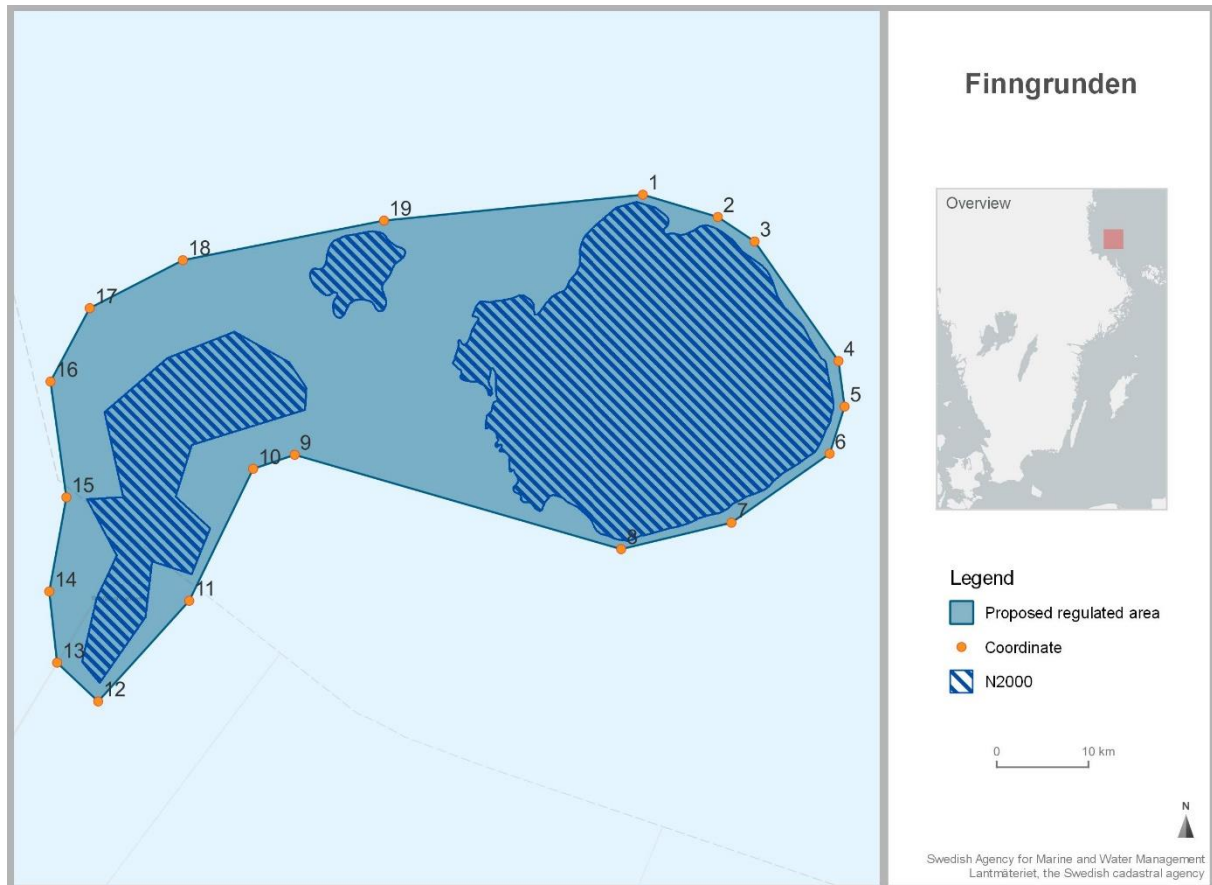
Finngrunden i Gävleborgs län, utgörs av tre Natura 2000-områden, varav ett område; Östra banken, även är ett Helcom marine protected area (MPA). Hela området som utgör de tre områdena har dessutom föreslagits till regeringen att bli ett nytt Helcom MPA. Finngrunden är en grupp utsjöbankar som omges av djupare vattenområden. Avståndet från fastlandet innebär att vattnen vid bankarna är rent och klart och att området därför kan fungera som refugie för organismer som är känsliga för mänsklig störning. Många av arterna som återfinns på Finngrunden är sådana som har sin normala utbredning längre söderut i Östersjön. Områdena utgörs av rev och sandbankar och block i grundare delar av bankarna är substrat för det rika algsamhället som finns på bankarna. Vid den norra och västra banken har stora mängder av ung sill påträffats under fiskundersökningar i augusti vilket indikerar att dessa bankar kan vara viktiga uppväxtområden för sill. I tillägg till detta har även stora mängder vuxen sill påträffats på alla bankarna under maj månad vilket indikerar att området skulle kunna vara ett viktigt reproduktionsområde för arten. Området är också ett mycket viktigt område för migrerande fåglar som ett rast- och övervintringsområde. Under vår och höst besöker fler än en miljon fåglar området.

Föreslagen reglering

Fiske förbjuds.

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Östersjön, kap 3.2.

Figur 3. Kartan beskriver området Finngrundens.

3.2.2 Svenska Högarna

Beskrivning av området

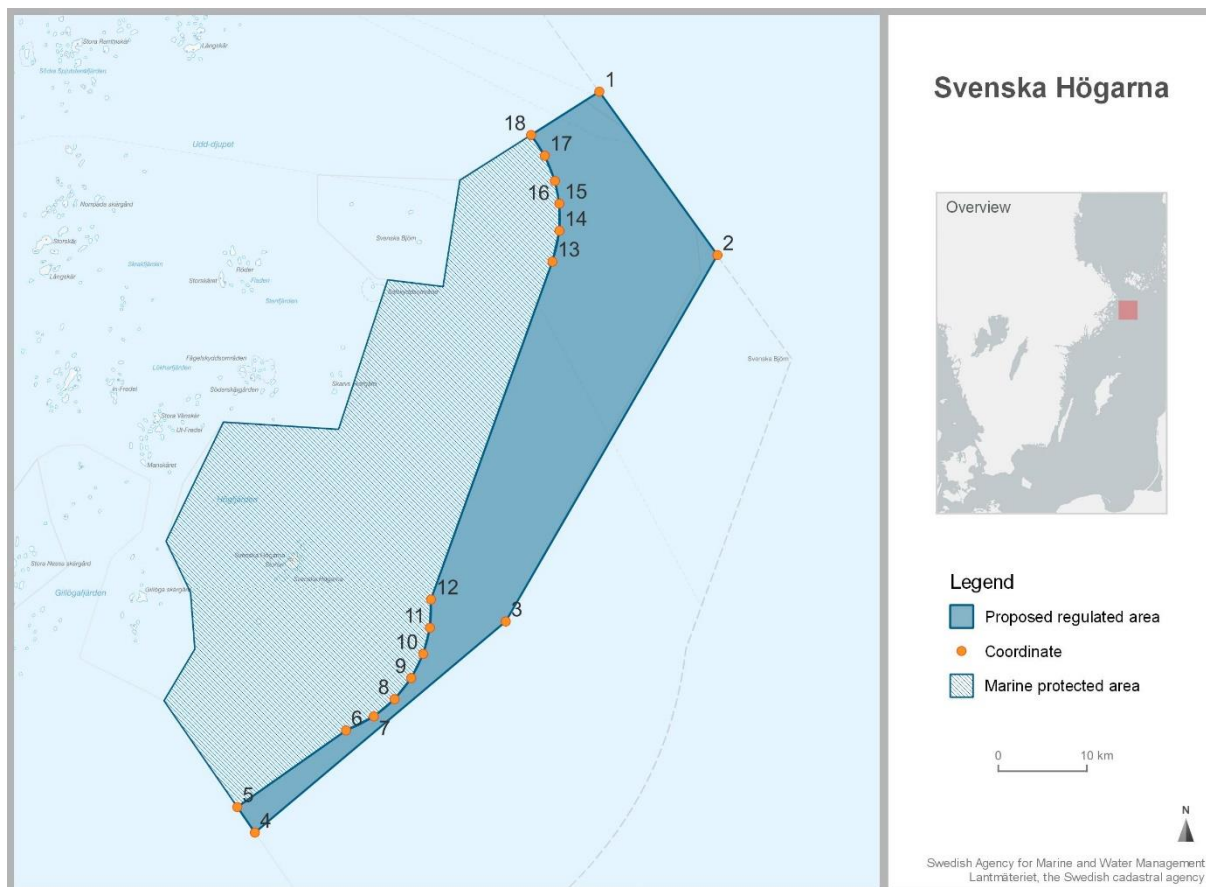
Svenska Högarna i Stockholms län utgörs av ett naturreservat som är knappt 61 000 hektar, varav 104 hektar landareal. Det är beläget cirka 55 km sydost om Norrtälje och 35 km ost om Möja. Syftet med reservatet är att skydda, bevara och utveckla ett ytterskärgrådsområde med höga natur- och kulturvärden samt värdefulla representativa havs- och landmiljöer och dess biologiska mångfald. Reservatets värde för ett rörligt friluftsliv ska tillvaratas samtidigt som de höga värdena hos natur- och kulturmiljön bibehålls och utvecklas. Naturreservatet ska utgöra en del av ett nätverk av skyddade marina områden i Östersjön som bevaras i ett ursprungligt och opåverkat skick, bidra till att upprätthålla gynnsamt tillstånd för de livsmiljöer och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv som förekommer i området, samt utgöra referensområde för forskning, undervisning och miljöövervakning. Några av de utpekade bevarandevärdena i området är naturtyperna laguner (1150), rev (1170), sublittorala sandbankar (1110) och skär och små öar i Östersjön (1620). Området hyser några av Stockholms läns största sjöfågelkolonier med bland annat tobisgrissla, sillgrissla och tordmule. Utöver ytterligare fler rödlistade fågelarter är Svenska Högarna även en viktig rastplats för många av landets flyttfåglar.

Föreslagen reglering

Fiske förbjuds. I del av området där endast svenskt fiske har tillträde finns reglering på plats med stöd av nationell fiskelagstiftning, se figur 4.

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Östersjön, kap 3.2.

Figur 4. Kartan beskriver området Svenska Högarna. Den ljusblå delen omfattas av nationell fiskereglering och har trätt i kraft. Den mörkblå delen omfattar den del av området som är föremål för en gemensam rekommendation med berörda medlemsstater.

3.2.3 Ottenby rev

Beskrivning av området

Ottenby rev inrättades 2020 som ett marint naturreservat på 12 766 hektar. Det består av det grunda havsområdet som omger Ölands södra udde. Området innehåller en blandning av naturtyper som finns i Östersjön. Vattenkvaliteten är god och området hyser tångbestånd ner till 10 meters djup. Det finns även stora musselbankar i området. Några av de utpekade bevarandevärdena i området utgörs av sublitorala sandbankar (1110), blottade sand- och lerbottnar (1140), laguner (1150), rev (1170), tumlare (1351), gråsäl (1334), knubbsäl (1365) och skräntärna (A190). Här finns även områden med stora bruna makroalger, rödalgsamhällen och ålgräsängar. Området är viktigt för ett flertal fågelarter som till exempel alfågel, svärta, ejder och

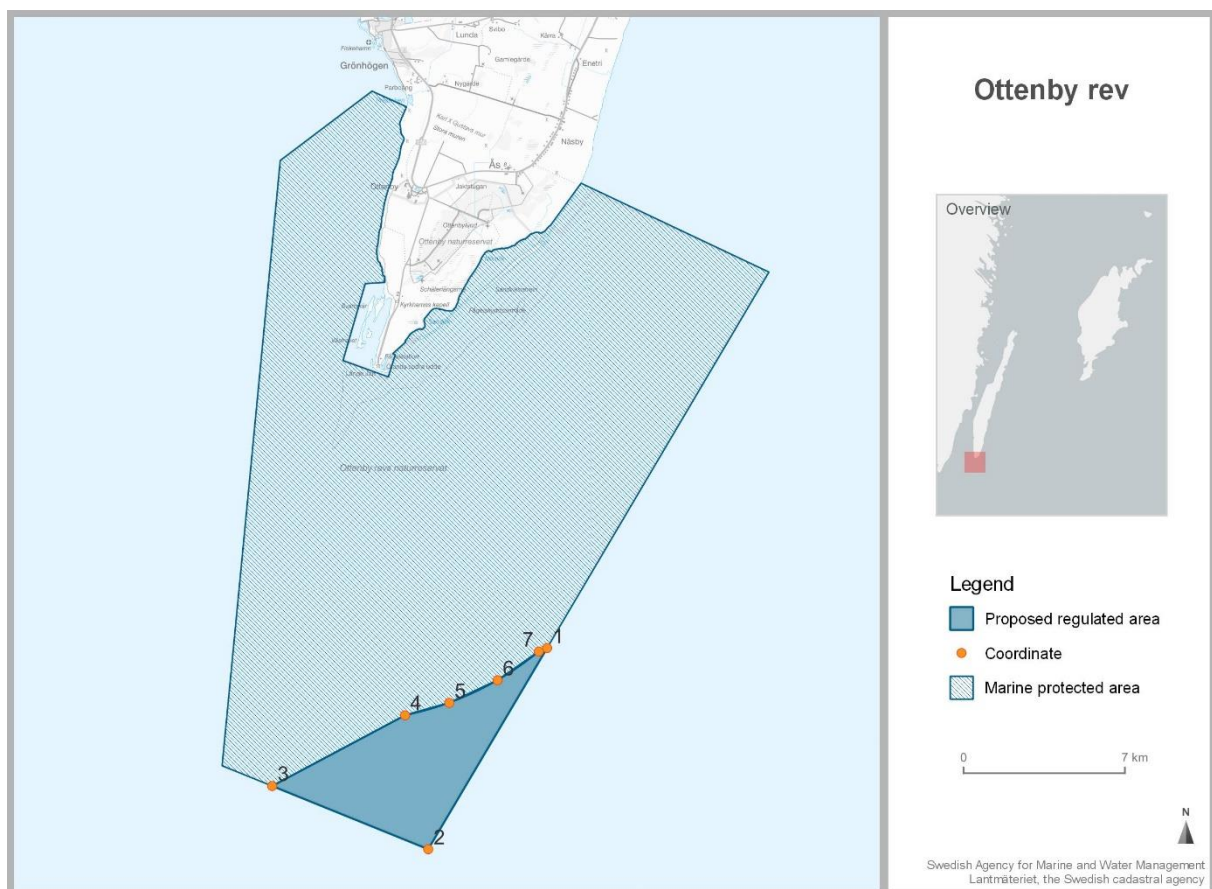
sjöorre och erbjuder viktiga funktioner som till exempel ett opåverkat område med god vattenkvalitet, naturligt vattenutbyte, ingen eller ringa sedimentation, bottnar som blottas vid lågvatten, naturlig artsammansättning, zoner av bentiska växtsamhällen, hög diversitet samt lekboten för fisk.

Föreslagen reglering

Fiske förbjuds. I del av området där endast svenskt fiske har tillträde finns reglering på plats med stöd av nationell fiskelagstiftning, se figur 5.

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Östersjön, kap 3.2.

Figur 5. Kartan beskriver området Ottenby rev. Den ljusblå delen omfattas av nationell fiskereglering och har trätt i kraft. Den mörkblå delen omfattar den del av området som är föremål för en gemensam rekommendation med berörda medlemsstater.

3.2.4 Norra Midsjöbanken

Beskrivning av området

Norra Midsjöbanken är tillsammans med Södra Midsjöbanken och Hoburgs bank de viktigaste områdena för Östersjöpopulationen av tumlare. Under maj – oktober befinner sig större delen av Östersjöpopulationen i området, vilket tyder på att detta område nyttjas för kalvning och parning och därmed är helt avgörande för populationens fortlevnad. Områdets produktivitet tillsammans

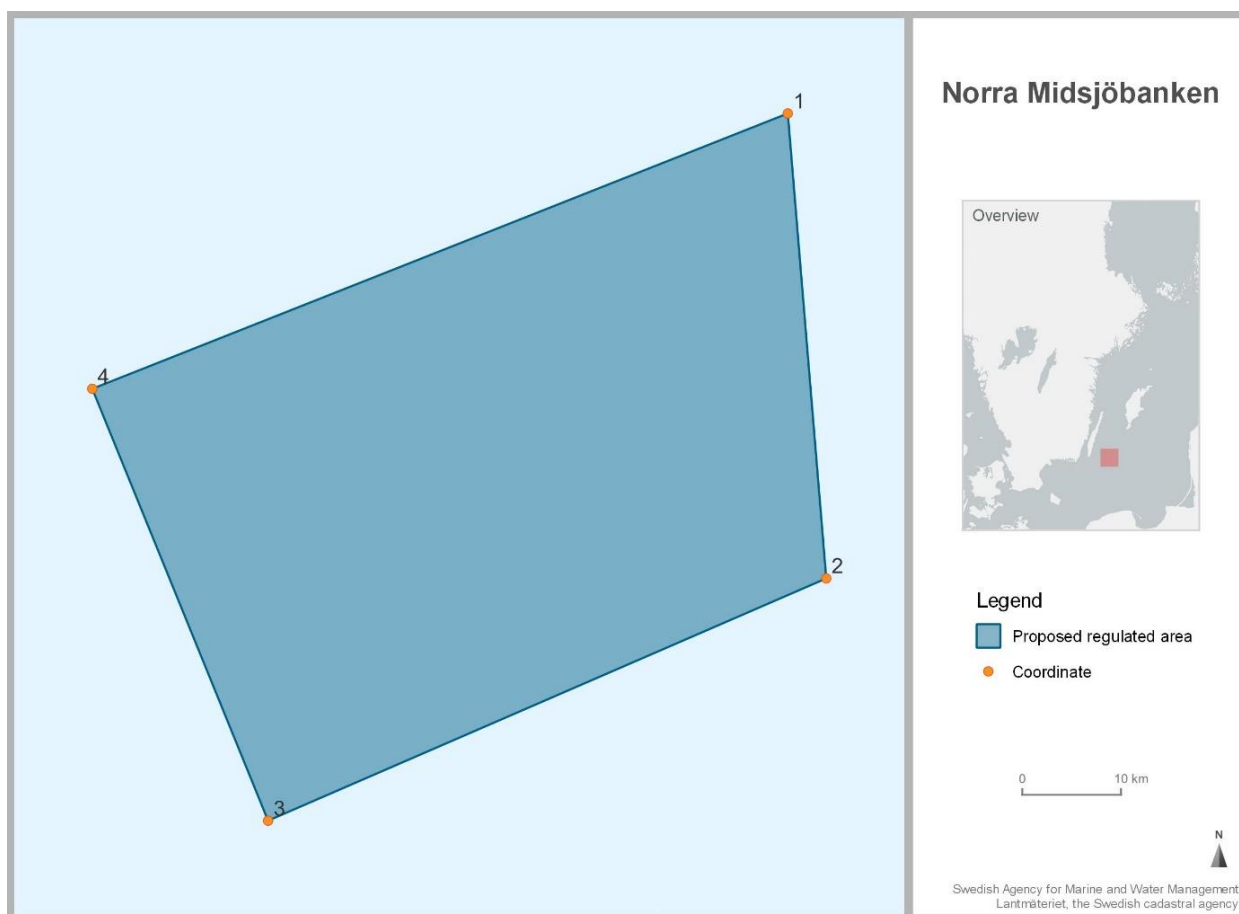
med det mindre vattendjupet kan bidra till att det fungerar väl för honor med diande kalvar. Dessa bankar är också globalt viktiga övervintringsområden för den nordeuropeiska och västsibiriska populationen av alfågel. Norra Midsjöbanken, som är del av Natura 2000-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna, har som nämns i kapitel 3.1.1 baserat på en gemensam rekommendation från Baltfish en delegerad förordning på plats som förbjuder allt fiske med undantag för fiske med bur, fälla och långrev. Norra Midsjöbanken har tidigare lyfts som ett möjligt så kallat opåverkat område. Området utgörs även av ett av International Maritime Organization (IMO) Area to be avoided¹⁷ där rekommendationen är att särskilt tung sjöfart bör undvika området.

Föreslagen reglering

Fiske förbjuds. En delegerad förordning har vunnit laga kraft i området med fokus på att skydda den hotade Östersjöpopulationen av tumlare.

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Östersjön, kap 3.2.

Figur 6. Kartan beskriver området Norra Midsjöbanken.

¹⁷ Resolution A.977(24) Adopted on 1 December 2005

3.3 Öresund och Kattegatt

För att säkerställa en öppen process skickades inbjudan till ett uppstartsmöte (s.k. pre-consultation möte) den 11 mars 2022 till alla medlemsstater inom Scheveningen och inom Baltfish samt till kommissionen (DG MARE och DG ENV). Syftet var att presentera det svenska förslaget till fiskereglering i de berörda marina skyddade områdena och att inhämta eventuella synpunkter.

För förslag för områden i *Öresund* och i *Kattegatt* ingår Danmark som berörd medlemsstat. Myndigheten har hållit ett ad hoc möte i syfte att fortsätta processen med dessa områden med Danmark och kommissionen (DG MARE och DG ENV) den 22 april 2022. Därefter har förslaget behandlats i skriftlig procedur fram till att ett förslag och ett utkast till gemensam rekommendation lämnats till Danmark.

Sedan förra rapporteringen

För områdena i Öresund har förslagen uppdaterats för att ersätta tillståndsförfarande med konkret reglering. Det uppdaterade förslaget till fiskereglering och utkast till gemensam rekommendation har lämnats till berörd medlemsstat (Danmark).

När det gäller Balgö är största delen av det marina skyddade området reglerat med nationell fiskelagstiftning sedan 2021. För det område där andra medlemsstater har möjlighet att fiska har förslag till fiskereglering och utkast till gemensam rekommendation lämnats till Danmark.

Nedan följer beskrivningar av områdena och dess föreslagna regleringar.

3.3.1 *Falsterbohalvöns havsområde*

Beskrivning av området

Falsterbohalvöns havsområde i Skåne län omfattar nio naturreservat samt ett Helcom MPA på totalt 42 345 hektar. Området omfattar Sveriges och Skandinavians sydvästligaste havs- och landområde. Det speciella geografiska läget och ringa vattendjupet ger förutsättningar för områdets stora biologiska mångfald och höga vetenskapliga värde. Havsområdet präglas av den norrgående ström som transporterar sötvatten ut från Östersjön och som för med sig sand som deponeras nordväst om Falsterbohalvön. Nya dyner, revlar och laguner bildas successivt. Merparten av undervattensarealen är grundare än 12 meter. Bottnarna domineras av mjukbotten med och utan makrovegetation. Ålgräs växer längs kusten. Sandområdena utgör avgörande livsmiljöer för plattfisk. På de djupaste bottenområdena med sten och grus finns blåmusslor. Några av de utpekade bevarandevärdena i området utgörs av sublittorala sandbankar (1110), ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140), kustnära laguner (1150) och rev 1170). Såväl tumlare (1351) som gråsäl (1364) och knobbsäl (1365) nämns som arter som ska skyddas i området.

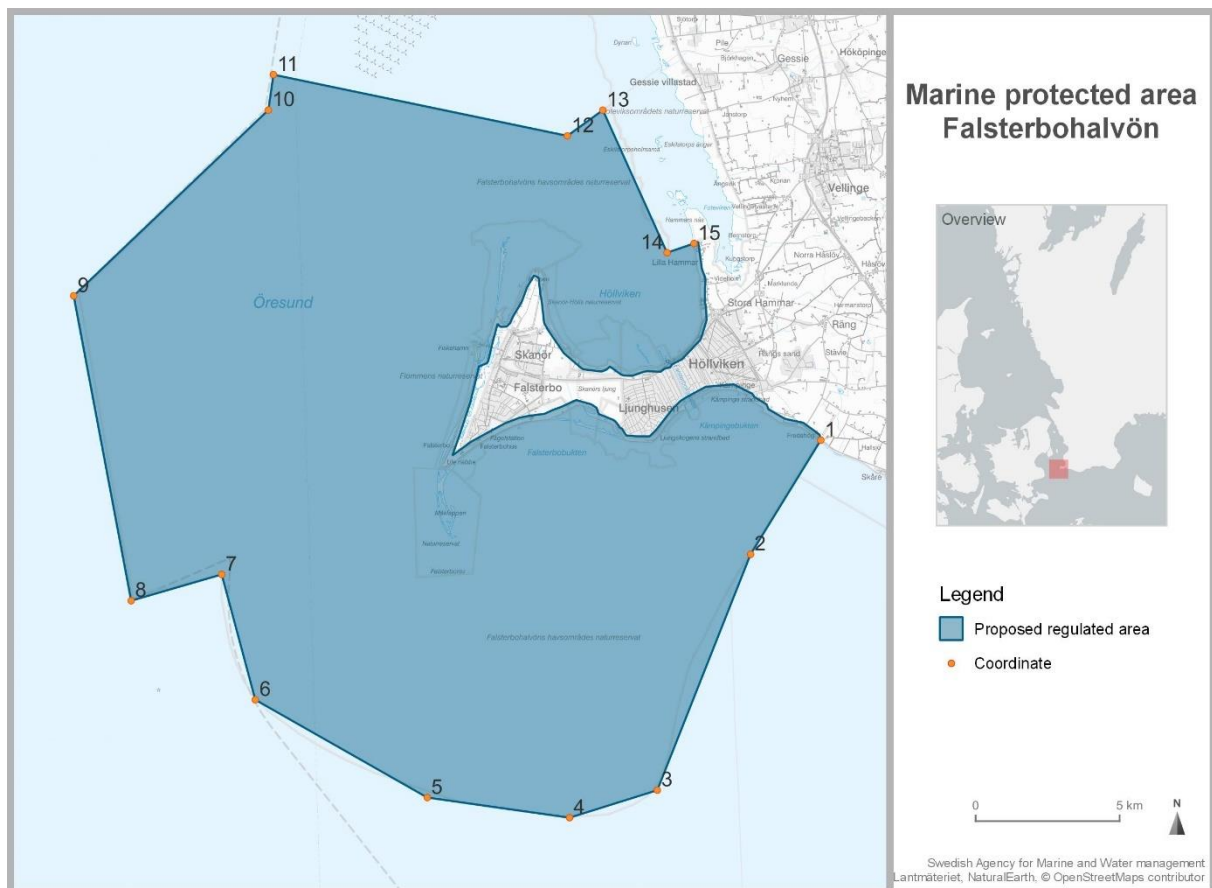
Föreslagen reglering

Fiske med bottentrål, ryssjor utan flyktöppningar och långrev förbjuds året runt. Ryssjor ska vara försedda med två cirkulära flyktöppningar med en minsta diameter om 60 millimeter placerade på vardera sidan av struten i varje fiskhus. Allt fiske, utom fiske med handredskap, förbjuds på djup mindre än tre meter. I områden djupare än tre meter kommer fiske med nät med maskstorlek

större än 120 mm förbjudas under perioden 1 oktober till 30 april samt krav på obligatorisk användning av ljudskrämmare (pingers) under perioden 1 maj till den 30 september för nätreskap.

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Öresund och Kattegatt, kap 3.3.

Figur 7. Kartan beskriver områdena Falsterbohalvöns havsområde.

3.3.2 Foteviksområdet

Beskrivning av området

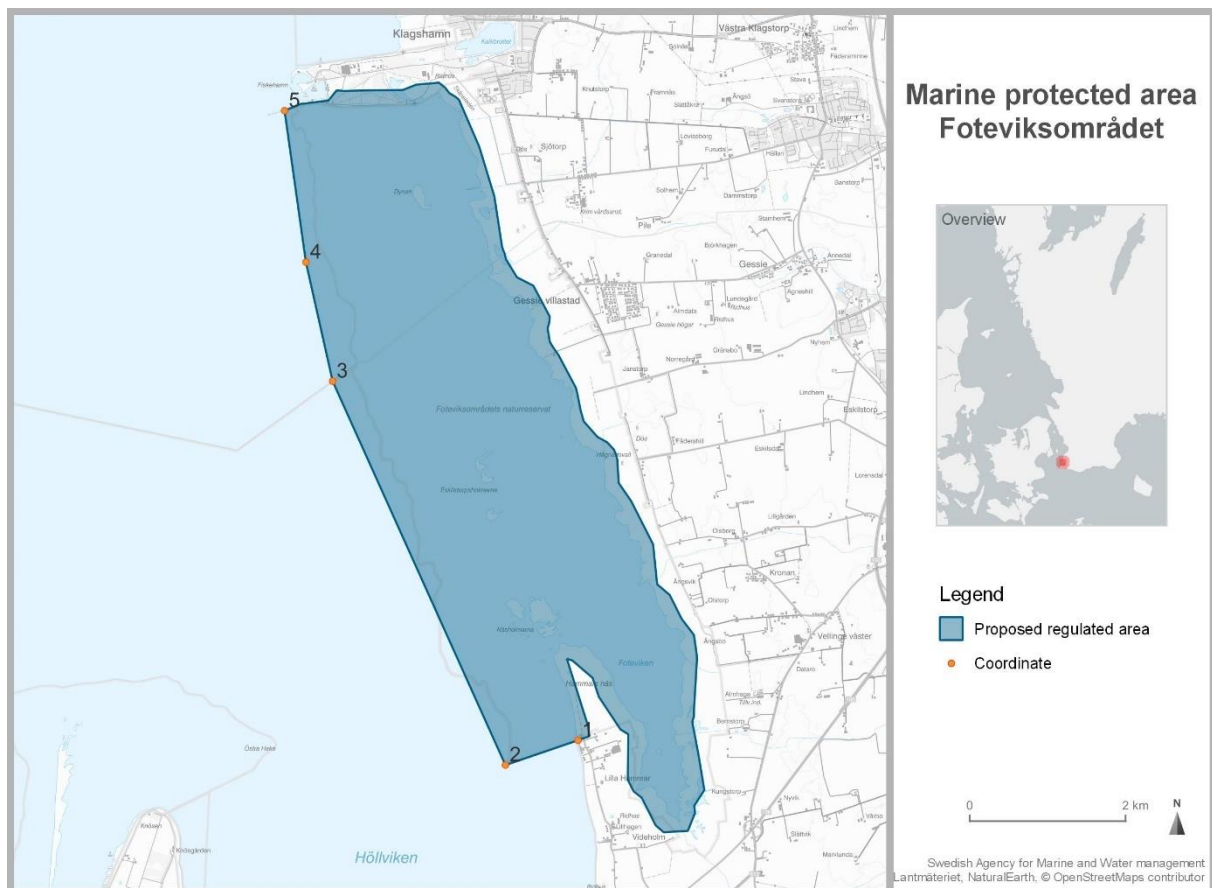
Falsterbo-Foteviken är ett naturreservat på totalt 43 327 hektar och omfattar Sveriges sydvästligaste havsområde samt stränderna längs med kusten vid Skanör och Falsterbo. Det är ett unikt och dynamiskt sandvandrande landskap med höga biologiska och geovetenskapliga värden. Det grunda högproduktiva undervattenslandskapet, där sandrevlar, sjögräsängar och musselbankar breder ut sig, ger förutsättningar för områdets höga värde för sjöfågel. Området utgör rast-, häcknings-, övervintrings-, och ruggningsplats för ett stort antal fåglar av många olika arter. Havsbotten domineras av mjukbotten med och utan makrovegetation. Älgräsängar hyser en varierad fauna av fiskar och ryggradslösa djur.

Föreslagen reglering

Fiske förbjuds med undantag för fiske med handredskap. Detta gäller om fiskemetoden som sådan inte kräver användning av båt, det vill säga trollingfiske är inte tillåtet. I Öresund finns redan ett förbud mot trålning (hänsyn till sjötrafiken i området).

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Öresund och Kattegatt, kapitel 3.3.

Figur 8. Kartan beskriver områdena Foteviksområdet.

3.3.3 *Bunkeflo strandängar*

Beskrivning av området

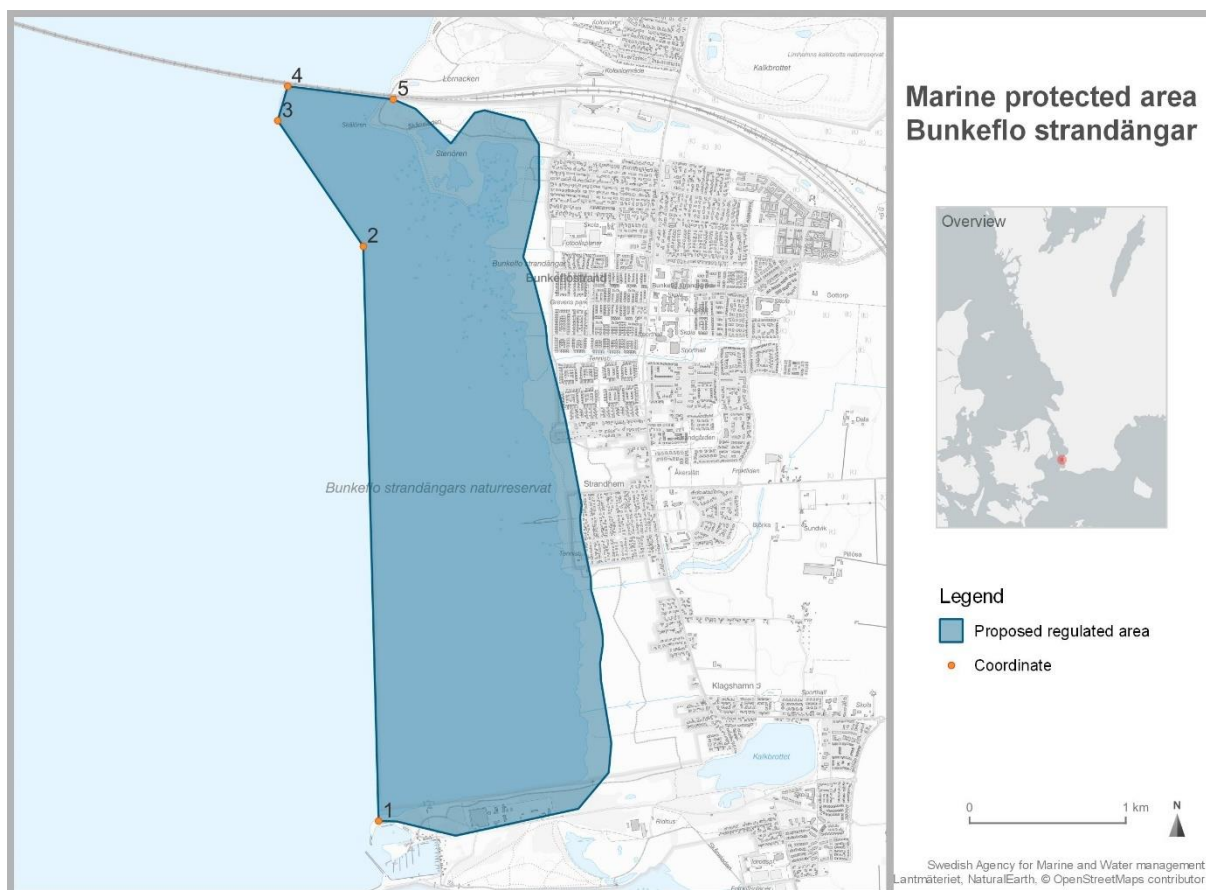
Bunkeflo strandängar är ett kommunalt naturreservat som utgörs av ett mycket gammalt kulturlandskap med över tusen års beteshävd. Strandängarna är rastplats för många flyttfåglar. Den sandiga havsbotten är mycket långgrund. Först två kilometer ut når vattnet tre meters djup. På sandbotten finns ålgräsängar som är viktiga miljöer för födosök och som uppväxtområden för många fiskar och ryggradslösa djur. Strandängarna i naturreservatet beskrivs vara av stor internationell betydelse då de i stor utsträckning används som övervintrings- och rastlokal för flyttande fåglar, framförallt för vadare, gäss och andfåglar. Den marina miljön är speciell med stora grunda partier med ålgräs och annan heltäckande undervattensvegetation.

Föreslagen reglering

Fiske på grundare vatten än 3 meter förbjuds med undantag för fiske med handredskap. I Öresund finns redan ett förbud mot trålning (hänsyn till sjötrafiken i området).

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Öresund och Kattegatt, kap 3.3.

Figur 9. Kartan beskriver området Bunkeflo strandängar.

3.3.4 Löddeåns mynning

Beskrivning av området

Löddeåns mynning är ett naturreservat på totalt 484 hektar. Området är uppdelat på två geografiskt åtskilda delar som ligger norr och söder om samhället Vikhög. Det mindre norra området kallad Salvikens strandäng utgörs av ett långgrunt havsstrandsområde som växlar mellan sandstrand med tångbankar och marskland med sandrevlar som friläggs vid lågvatten.

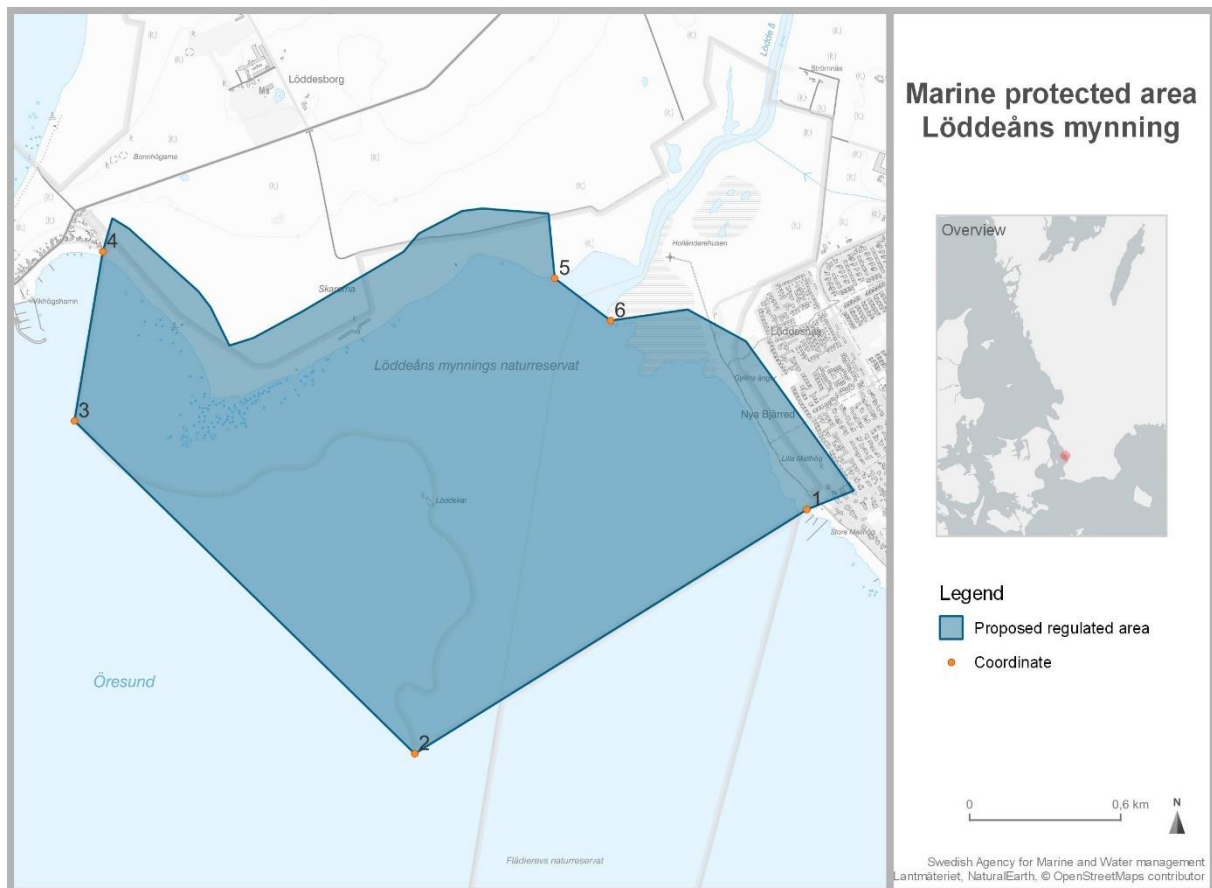
De grunda bottarna i Lommabukten är mycket produktiva och artrika. Delar av botten är vegetationsfri men här finns även områden med ålgräs som är mycket betydelsefulla för vattenmiljön och djurlivet. Havsområdets maxdjup är tre meter.

Föreslagen reglering

I området förbjuds fiske med undantag för fiske med handredskap under perioden 1 maj t.o.m. 14 september. Detta gäller om fiskemetoden som sådan inte kräver användning av båt, det vill säga trollingfiske är inte tillåtet. I Öresund finns redan ett förbud mot trålning (hänsyn till sjötrafiken i området).

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Öresund och Kattegatt, kap 3.3.

Figur 10. Kartan beskriver området Löddeåns mynning (dock ska inte Löddeåns sötvattensområde ingå i regleringen).

3.3.5 *Salvikens strandängar*

Beskrivning av området

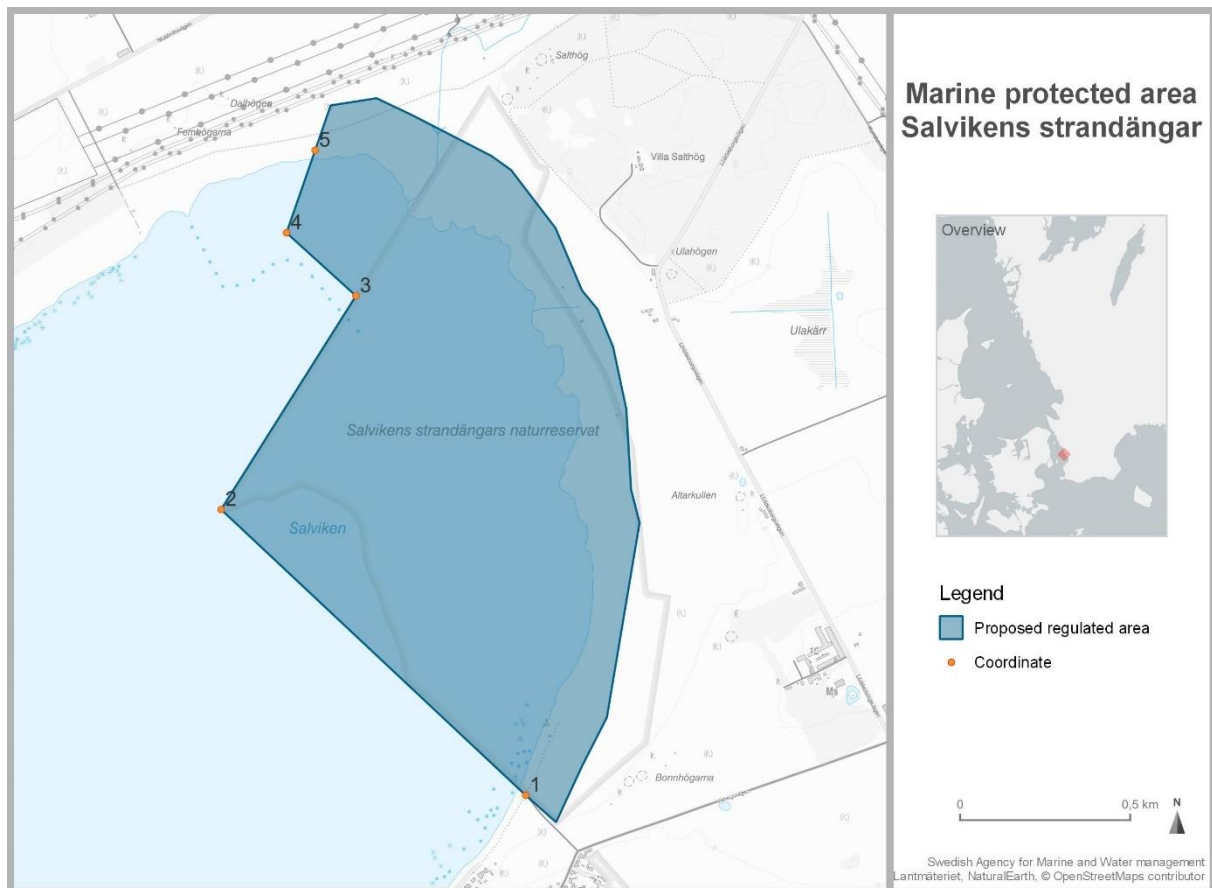
Salvikens strandängar utgörs av ett långgrunt havsstrandsområde som växlar mellan sandstrand med tångbankar och marskland med sandrevlar som friläggs vid lågvatten. De grunda bottenarna i Lommabukten är mycket produktiva och artrika. Delar av botten är vegetationsfri men här finns även områden med ålgräs som är mycket betydelsefulla för vattenmiljön och djurlivet. Havsområdets maxdjup är tre meter.

Föreslagen reglering

Fiske förbjuds med undantag för fiske med handredskap. Detta gäller om fiskemetoden som sådan inte kräver användning av båt, det vill säga trollingfiske är inte tillåtet. I Öresund finns redan ett förbud mot trålning (hänsyn till sjötrafiken i området).

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Öresund och Kattegatt, kap 3.3.

Figur 11. Kartan beskriver området Salvikens strandängar.

3.3.6 Lundåkrabukten

Beskrivning av området

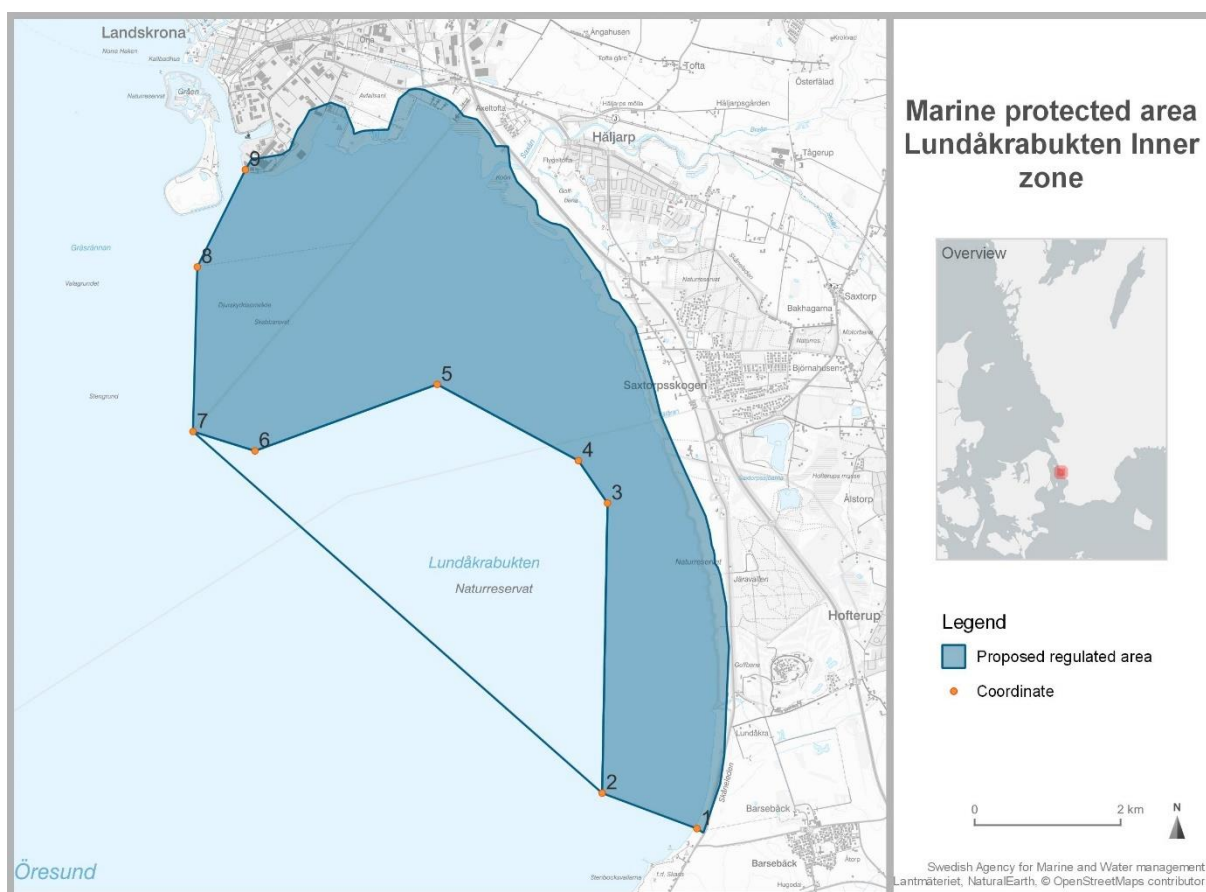
Lundåkrabukten är ett 2 098 hektar stort område mellan Landskrona och Barsebäckshamn som utgörs av den allra mest grunda delen av havsområdet samt strandmarker. Vattenområdet är noll till sex meter djupt och huvudparten är grundare än tre meter. Vid lågvatten kan stora partier av botten ligga blottad. Havsbotten inom området domineras av sandbankar, som ställvis är fria från vegetation och ställvis bevuxna med ålgräs eller kärlväxter som nate. De vegetationstäckta bottenarna är ett viktigt fortplantnings- och uppväxtområde för flera fiskarter. Området är av stor betydelse för fågellivet under hela året. Området är ett Natura 2000-område och har även beslutats som ett marint naturreservat, dock är det beslutet överklagat.

Föreslagen reglering

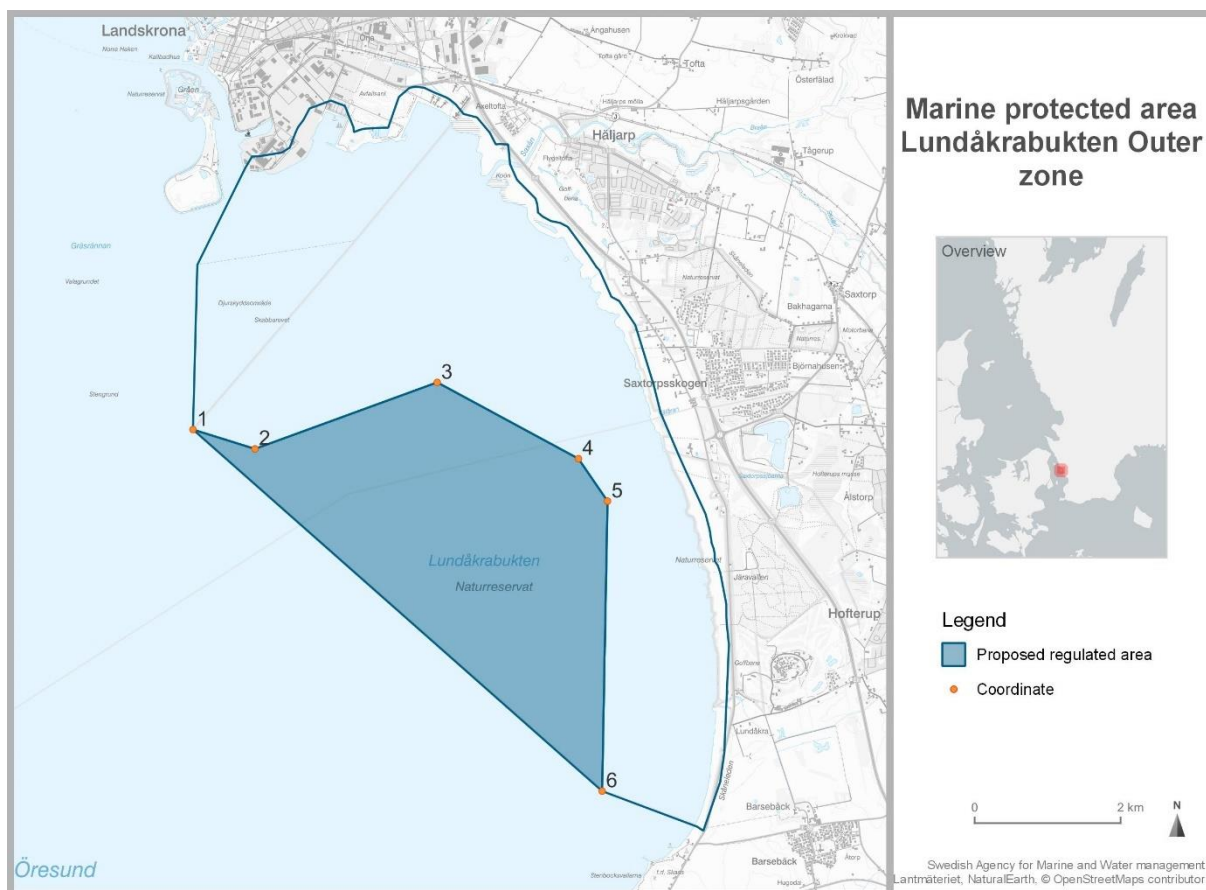
I det inre området införs ett förbud mot allt fiske med undantag för fiske med handredskap under perioden 1 maj – 14 september. Detta gäller om fiskemetoden som sådan inte kräver användning av båt, det vill säga trollingfiske är inte tillåtet. För det yttre området kommer fiske med ryssjor utan flyktöppningar och fiske med långrev förbjudas året runt. Ryssjor ska vara försedda med två cirkulära flyktöppningar med en minsta diameter om 60 millimeter placerade på vardera sidan av struten i varje fiskhus. Fiske med nät med maskstorlek större än 120 mm förbjuds under perioden 1 oktober till 30 april samt krav på obligatorisk användning av ljudskrämmare (pingers) under perioden 1 maj till den 30 september för nätreddskap. I Öresund finns redan ett förbud mot trålning (hänsyn till sjötrafiken i området).

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Öresund och Kattegatt, kap 3.3.

Figur 12. Kartan beskriver den inre delen av området Lundåkrabukten.

Figur 13. Kartan beskriver den yttre delen av området Lundåkrabukten.

3.3.7 Balgö

Beskrivning av området

Balgö är ett område på totalt 8 008 hektar i Hallands län. Det omfattar bland annat huvudön Balgö, ett antal intilliggande öar och skär samt ett stort angränsande vattenområde. Området är skyddat enligt fågeldirektivet sedan 1995 och habitatdirektivet sedan 1996 och utökades 2018. Syftet med området är att bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås för de utpekade arterna och naturtyperna i området. De arter och naturtyper som området pekats ut för är bland annat tumlare, sandbankar (1110), Blottade ler- och sandbottnar (1140), Stora vikar och sund (1160) samt rev (1170). Området är även viktigt för flera arter av sjöfågel.

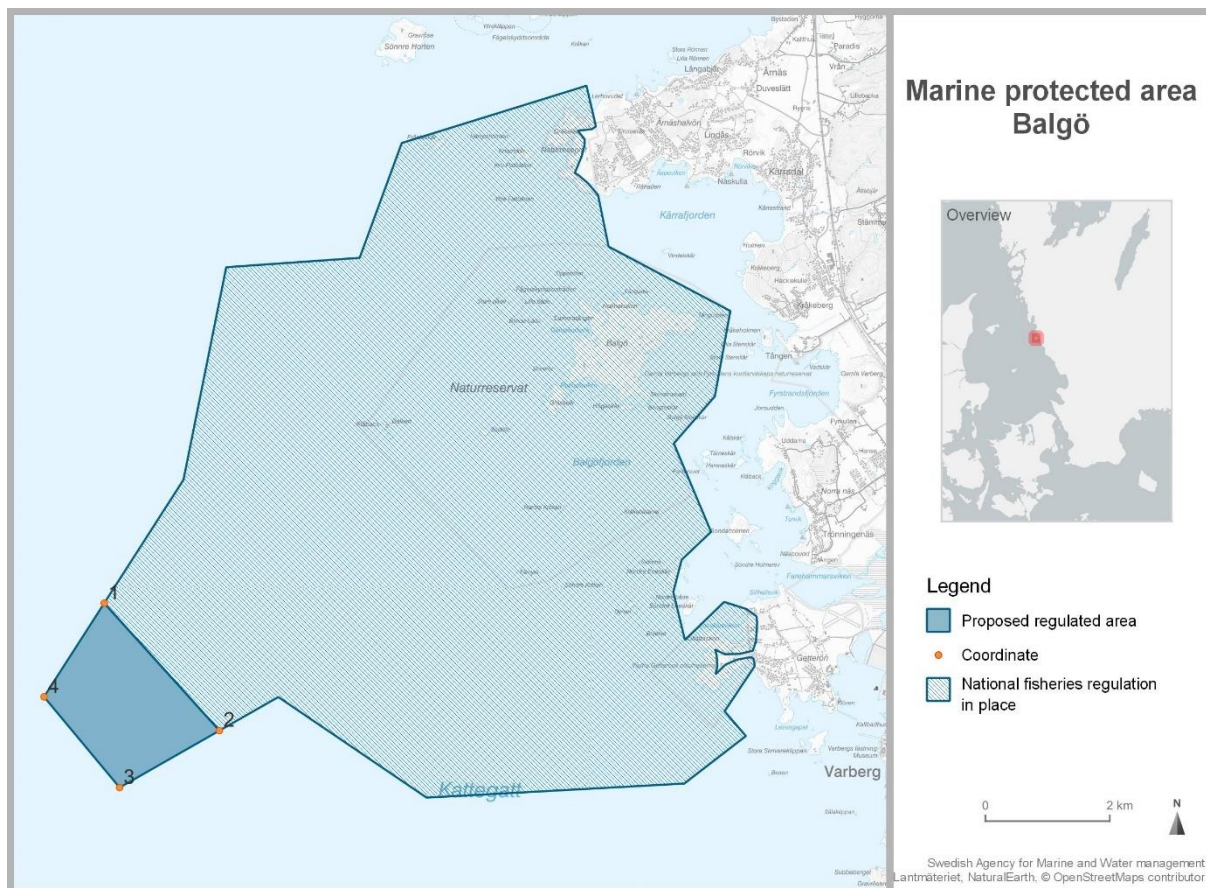
Föreslagen reglering

Fiske förbjuds med undantag för handredskapsfiske och burfiske efter skaldjur samt fiske med pelagisk flyttrål.

Större delen av området, där endast svenskt fiske har tillträde, är redan reglerat med stöd av nationell fiskelagstiftning, se figur 14.

Sedan förra rapporteringen

Se sammanfattande beskrivning för områdena i Öresund och Kattegatt, kap 3.3.

Figur 14. Kartan beskriver den del av Balgö som omfattas av arbete med utarbetande av gemensam rekommendation. Den ljusblå delen visar område där nationell reglering vunnit laga kraft.

4. Färdplan

Myndigheten lämnade den 28 maj 2021 i enlighet med regeringsuppdrag ett förslag till tidsplan för att nå gemensamma rekommendationer i områdena *Finngrundet - Västra banken*, *Finngrundet - Norra banken*, *Finngrundet - Östra banken*, *Svenska Högarna*, *Ottenby rev*, *Falsterbohalvöns havsområde*, *Foteviksområdet*, *Bunkeflo strandängar*, *Löddeåns mynning*, *Salvikens strandängar*, *Lundåkrabukten samt Balgö*. Denna tidsplan baserades på att ett uppdrag från regeringen skulle inkomma under hösten 2021. Uppdraget till Havs- och vattenmyndigheten blev dock försenat på grund av bland annat regeringsombildningar. Myndigheten kunde därmed inte starta upp en process inom den gemensamma fiskeripolitiken enligt den tidsplanering som redovisats till regeringen i maj 2021.

I lägesrapport den 30 maj 2022 lämnade myndigheten en preliminär uppdaterad färdplan utifrån erfarenhet kring pågående arbetssätt i processer med att införa fiskereglering i marina skyddade områden där även andra EU-medlemsstater har rätt att bedriva fiske. Myndigheten underströk att

det med beaktande av tidigare erfarenheter, är svårt att bedöma tidsåtgång och arbetsinsats för de olika momenten, då flera oförutsedda faktorer kan komma att påverka dessa processer. Både den formella processen med godkännande av en gemensam rekommendation kan dra ut på tiden på grund av bland annat politiska förändringar, och samtidigt är det svårt att förutse tidsåtgång för samråd och behov av framtagande av nya vetenskapliga underlag. Erfarenheterna från arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden har visat att bedömningar kring proportionalitet i förhållande till fiskets intressen kan variera i tid med avseende på olika omvärldsfaktorer, till exempel förhöjda omkostnader, behov av livsmedelsförsörjning och behov av lokalisering av vindkraftsparker. Detta kan ytterligare försena vissa processer men även medföra att berörda medlemsstater kan vara mindre benägna att godkänna åtgärder som inskränker fisket.

Nedan redogörs för processen, med en uppdatering kring de delar som genomförts och de som är pågående.

- Framtagande av underlag för datacall och utskick av datacall rörande fiskets bedrivande till berörda medlemsstater. *Genomfört*
Kommentar – i de fall processer drar ut på tiden, kan medlemsstater kräva att nya datacall genomförs i syfte att ha så uppdaterade tidserier när det gäller fiskeridata.
- Bearbetning av inkommit underlag i datacall. *Genomfört*
- Framtagande av utkast till förslag som omfattar samtliga berörda medlemsstaters fiske i dessa områden, relevant information om förslag till åtgärder, inbegripet skälen för dessa, vetenskapliga belägg som stöd och förslag till kontrollåtgärder. *Genomfört*
- Pre-consultation möten. *Genomfört*
- Ad hoc möten, uppdelat i olika samrådsprocesser för gemensamma rekommendationer beroende på vilka medlemsstater som är berörda. *Pågår för berörda områden i Öresund och för Balgö.*
- Samråd med rådgivande nämnder. *Pågår för Nordvästra Skånes havsområde. För berörda områden i Öresund och för Balgö lämnas förslag till rådgivande nämnder efter överenskommelse om åtgärder med Danmark.*
- Myndighetens överlämnade av gemensamma rekommendationer till regeringen och slutredovisning av regeringsuppdrag. *Pågår*

Regeringen bereder därefter ärendet och tar gemensamma rekommendationer vidare inom Baltfish och Scheveningen för slutligt godkännande. Därefter skickas gemensamma rekommendationer till kommissionen för granskning av STECF och kommissionens utarbetande av delegerade akter. Då STECF endast sammanträder i plenum tre gånger per år, vanligen i mars, juli och november blir tidsplaneringen beroende av dessa fasta tillfällen och därmed kan det innebära förseningar. Därefter följer en granskningsprocess i rådet och i Europaparlamentet.

De regleringar som myndigheten föreslår i berörda marina skyddade områden har varit föremål för remissbehandling. Myndigheten planerar i dagsläget inga omfattande vidare samråd med intressenter. Myndigheten planerar att fortsätta att samråda med och informera den rådgivande nämnden för Nordsjön (NSAC) och den rådgivande nämnden för Östersjön (BSAC).